

Република Српска
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
Наставно-научно вијеће

Број: 05-519/06
Дана, 29.09.2006. године

На основу члана 113. Статута Универзитета у Бањој Луци, Наставно-научно вијеће Универзитета на сједници од 29.09.2006. године,
д о н о с и

О Д Л У К У

Даје се сагласност на Одлуку Наставно-научног вијећа Пољопривредног факултета о избору др **ЈОВЕ СТОЈЧИЋА** у звање ванредног професора на предмету Фитопатологија, на период од шест година.

Образложење

Пољопривредни факултет у Бањој Луци доставио је на сагласност Одлуку о избору др Јове Стојчића у наставно звање – ванредни професор.

Наставно-научно вијеће Универзитета на сједници одржаној 29.09.2006. године утврдило је да је наведена Одлука у складу са одредбама Закона о универзитету и Статута Универзитета.

Сагласно члану 72, 102. и 103. Закона о универзитету, одлучено је као у диспозитиву ове Одлуке.

Достављено:

1. Факултету 2х
2. Архиви
3. Документацији

ПРЕДСЈЕДНИК
НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВИЈЕЋА

Проф. др Станко Станић

Универзитет у Бањалуци
ПОЉОПРИВРЕДНИ ФАКУЛТЕТ

University of Banjaluka, Faculty of Agriculture

Телефон: + 387 51 312-390; факс: + 387 51 312-580;

E-mail: agrob1@blic.net; www.agric.rs.sr

Булевар војводе Петра Бојовића број 1А
78000 БАЊАЛУКА - РС – БиХ

Број: 0101-2585-82-2/06

Бањалука, 21. 09. 2006.

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ

ПРИМЉЕНО: 21. 09. 2006.	
ОРГ. ЈЕД.	БРОЈ
05	519

На основу члана 84. и 85. Закона о универзитету ("Службени гласник Републике Српске", број: 12/93, 14/94, 99/04 и 92/05) и члана 111. и 139. Статута Пољопривредног факултета у Бањалуци, Наставно-научно вијеће Пољопривредног факултета на 82. сједници одржаној 21. 09. 2006. године, д о н о с и

О Д Л У К У

1. Проф. др Јово Стојчић бира се у звање ванредног професора на предмету Фитопатологија за вријеме од шест година.
2. Ова Одлука ступа на снагу када на исту да сагласност Универзитет у Бањалуци.

Образложење

Пољопривредни факултет у Бањалуци расписао је дана 15. фебруара 2006. године Конкурс за избор наставника за наставни предмет Фитопатологија.

На расписани Конкурс пријавио се само један кандидата и то: проф. др Јово Стојчић.

Наставно-научно вијеће Пољопривредног факултета у Бањалуци на 79. сједници одржаној 06. 03. 2006. године, образовало је Комисију за припрему извјештаја за избор наставника у одређено звање. Комисија је припремила писмени извјештај, предложила да се изврши избор као у диспозитиву ове одлуке и исти доставила на разматрање и одлучивање.

Наставно-научно вијеће Пољопривредног факултета у Бањалуци на сједници одржаној 21. 09. 2006. године утврдило је да кандидат проф. др Јово Стојчић испуњава у цијелости услове у смислу одредбе члана 72. ст. 1. ал. 2. Закона о универзитету и донијело одлуку да се проф. др Јово Стојчић поново изабере у звање ванредног професора на предмету Фитопатологија на Пољопривредном факултету у Бањалуци.

Одлука о избору проф. др Јове Стојчића у звање наставника доставља се Универзитету у Бањалуци на сагласност.

ПРЕДСЈЕДНИК
Наставно-научног вијећа
Проф. др Никола Мићић

Универзитет у Бањалуци својим актом број од године
дао је сагласност на ову Одлуку.

ДЕКАН
Проф. др Никола Мићић

ПРАВНА ПОУКА: Против ове Одлуке може се поднијети приговор Универзитету
у Бањалуци у року од 15 дана од дана пријема исте.

Dr Mirko Ivanović, Redovni profesor na predmetu Fitopatologija (Mikoze biljaka) na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Beogradu;

Dr Srbobran Stojanović, redovni profesor, Centar za strna žita Kragujevac;

Dr Nikola Mičić, redovni profesor na predmetu Posebno voćarstvo na Poljoprivrednom fakultetu u Banjoj Luci

**NASTAVNO-NAUČNOM VIJEĆU
POLJOPRIVREDNOG FAKULTETA
UNIVERZITETA U BANJALUCI**

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊА ЛУЦИ
ПОЉОПРИВРЕДНИ ФАКУЛТЕТ
78000 БАЊА ЛУКА, С. ОТЕВАРО ВЛА 75
ТЕЛЕФОН: 051 / 601-353, 401-392, 400-892, 400-020
БРОЈ: 2597-0101/04
ДАТУМ: 20. 09. 2006 20 __ г.

PREDMET: Izvještaj Komisije za pripremanje predloga za izbor nastavnika za nastavni predmet Fitopatologija na Poljoprivrednom fakultetu u Banjoj Luci

Odlukom Nastavno-naučnog veća Poljoprivrednog fakulteta u Banjoj Luci, broj 0101-324-79-14c/06. od 13.03.2006. godine, imenovani smo u Komisiju za pripremanje Izvještaja, po raspisanom Konkursu, za izbor nastavnika za nastavni predmet Fitopatologija (izbor u više zvanje), o čemu podnosimo sledeći

IZVJEŠTAJ

Konkurs za izbor nastavnika za nastavni predmet Fitopatologija (izbor u više zvanje) objavljen je u dnevnom listu Glas Srpske, dana 15.02.2006. godine. Na objavljeni Konkurs se prijavio samo jedan kandidat, prof. Dr Jovo Stojčić, zaposlen na Poljoprivrednom institutu Banja Luka.

O kandidatu, prof. dr Jovi Stojčiću, dostupni su sledeći podaci:

I) BIOGRAFSKI PODACI

Prof.dr Jovo Stojčić rođen je 7.6.1948. godine u selu Borkovići, opština Banja Luka, od majke Bosiljke i oca Mlađana. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Bosiljke i oca Mlađana. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Kozarskoj Dubici. Višu poljoprivrednu školu završio je 1969. godine u Banjoj Luci, a na Poljoprivrednom fakultetu u Sarajevu diplomirao je 1971. godine. Odmah poslije diplomiranja zapošljava se u PIK-u "Milan Pilipović" Kozarska Dubica, koji se 1974. godine transformiše u AIPK, RO "Poljoprivreda" Kozarska Dubica, gdje radi do 1976. godine. Iste godine prelazi u Poljoprivredni zavod Banja Luka, na istraživačke poslove zaštite i selekcije poljoprivrednog bilja, koji se kasnije transformiše u Poljoprivredni institut Banja Luka. U periodu od 1984-1990. bio je direktor

Poljoprivrednog instituta u Banjoj Luci, a od 2004. godine direktor je Poljoprivrednog instituta Republike Srpske Banja Luka u četvrogodišnjem mandatu.

Poslijediplomske studije iz grupe Fitopatologija završio je na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu 1981. godine, a doktorsku disertaciju odbranio je 1991. godine na Poljoprivrednom fakultetu u Sarajevu.

Od prelaska na rad u Poljoprivredni zavod, odnosno Poljoprivredni institut u Banjoj Luci, radi na istraživačkim projektima iz oblasti zaštite bilja, selekcije kukuruza, lucerke i soje. Posebno je svoja istraživanja usmjerio u pravcu stvaranja otpornih hibrida kukuruza i sorata lucerke i soje prema važnijim prouzročivačima bolesti, iz čega je proizašlo i priznavanje **dva dvolinijska hibrida kukuruza**, dvije sorte lucerke i dvije sorte soje. U završnim ispitivanjima ima više hibrida kukuruza koji se nalaze u fazi priznavanja.

U zvanje vanrednog profesora biran je 1998. godine na predmetu Fitopatologija, Poljoprivrednog fakulteta u Banja Luci. Od samog osnivanja Poljoprivrednog fakulteta u Banjoj Luci aktivno učestvuje u formiranju i radu Fakulteta koji je i bio je prvi predsjednik Savjeta Poljoprivrednog fakulteta. Bio je član Komisije za ocjenu i odbranu doktorske disertacije i magistarskog rada, kao i mentor i član komisija kod većeg broja kandidata u izradi i odbrani diplomskih radova na Poljoprivrednom fakultetu Banja Luka, kao i član komisije za izbore u nastavna i naučna zvanja. Član je Savjeta Univerziteta u Banja Luci od 2004. godine i njegov je predsjednik, te je član Savjeta Poljoprivrednog fakulteta u Banja Luci, Poljoprivrednog fakulteta Istočno Sarajevo i Prirodno-matematičkog fakulteta u Banja Luci.

Član je Redakcijskog odbora časopisa "Agroznanje", kojeg izdaje Poljoprivredni fakultet Banja Luka i član je Redakcijskog odbora časopisa "Biljni lekar", kojeg izdaje Društvo za zaštitu bilja Srbije u saradnji sa Društvom za zaštitu bilja Republike Srpske. Predsjednik je Društva za zaštitu bilja Republike Srpske i jedan je od osnivača Društva za zaštitu bilja BiH, gdje je i član Glavnog odbora Društva. Bio je sekretar Nacionalnog komiteta III međunarodne konferencije o vlaknastim biljkama pod nazivom "Bast Fibrous Plants for Healthy Life" ("Vlaknaste biljke za zdrav život"), koja je veoma uspješno održana 2004. godine u Banjoj Luci. Sada je član Međunarodnog naučnog odbora "1st IFOAM International Conference on organic njild production" (I IFOAM konferencija o organskoj, sakupljačkoj proizvodnji), čiji je organizator i domaćin Poljoprivredni institut RS Banja Luka, a koja će se održati u maju 2006. godine u Tesliću.

Bio je nosilac više naučnoistraživačkih projekata iz oblasti selekcije i zaštite kukuruza od bolesti, štetočina i korova. Učestvovao je sa referatima na brojnim naučnim i stručnim skupovima (kongresi, simpozijumi, savjetovanja). Objavio je veći broj naučnih i stručnih radova, tri monografije i stvaralac je dva hibrida kukuruza, dvije sorte lucerke i dvije sorte soje. Obavio je veći broj studijskih putovanja u zemljama Evrope, Afrike i bivšeg SSSR-a. Dobitnik je nagrade "Veselin Masleša" u 1986. godini, Sarajevo, BiH za doprinos u oblasti poljoprivrednih nauka i većeg broja priznanja za naučnoistraživački rad i saradnju.

II) NAUČNI I STRUČNI RAD KANDIDATA

A) RADOVI DO IZBORA U ZVANJE DOCENTA

1. Numić, R., Beš, A., Zovkić, I., **Stojčić, J.** (1980): Rezultati ispitivanja otpornosti linija i hibrida kukuruza prema uzročnicima truleži stabla i klipa (*Fusarium spp.*), sive pjegavosti (*Helinthosporium turcicum* Pass.) i napda kukuruznog plamenca (*Ostrinia nubilalis* Hb.) u ekološkim uslovima SR Bosne i Hercegovine. Glasnik zaštite bilja br. 11, Zagreb.
2. Kondić, J., **Stojčić, J.** (1981): Rezultati sortno - proizvodnog ogleđa sa hibridima kukuruza različitih grupa zrenja u agroekološkim uvjetima Bosanske krajine. Agronomski glasnik, br. 4/81. Zagreb.
3. Kondić, J., **Stojčić, J.** (1981): Istraživanje hibrida različitih grupa zrenja u agroekološkim uvjetima Bosanske krajine. Savremena poljoprivreda, br. 11-12. Novi Sad.
4. Zovkić, I., **Stojčić, J.** (1981): Rezultati istraživanja uzgoja veoma ranih hibrida kukuruza u brdsko-planinskom području i preporuka za njihovu primjenu u praksi. Objavljeno u knjizi Poljoprivrednog fakulteta, Univerziteta u Sarajevu "Primjena rezultata istraživanja Maroprojekta I" (sveska prva) Sarajevo.
5. Zovkić, I., **Stojčić, J.** (1982): Rezultati istraživanja uzgoja ranih hibrida kukuruza u brdsko-planinskom području. Povećanje proizvodnje žita u brdskom i planinskom području Jugoslavije. NIRO - Zadugar, Sarajevo.
6. **Stojčić, J.**, Kondić, J. (1983): Neka zapažanja u vezi pojave važnijih bolesti kukuruza na području Bosanske Krajine. Agronomski glasnik 4/83, Zagreb.
7. Kondić, J., **Stojčić, J.** (1985): Ispitivanje rodosti hibrida kukuruza različite dužine vegetacije. Agronomski glasnik 3-4/85, Zagreb.
8. Zovkić, I., Teinović, Ružica, Teln, M., **Stojčić, J.**, Kondić, J. (1985): Hibridi i rejonizacija kukuruza u BiH. Radovi Poljoprivrednog fakulteta Univerziteta u Sarajevu br. 37.
9. Zovkić, I., **Stojčić, J.** (1985): Ispitivanje mogućnosti proizvodnje kukuruza kratke vegetacije u brdsko-planinskom području SR BiH. VIII seminar za permanentno obrazovanje poljoprivrednih stručnjaka u BiH, Neum 85.
10. **Stojčić, J.** (1987): Istraživanje korovcidnog efekta herbicida i uticaj na visinu prinosa zrna kukuruza. Zbornik radova, Poljoprivredni zavod Banja Luka.
11. Zovkić, I., **Stojčić, J.**, Kondić, J. (1986): Rezultati istraživanja šireg sortimenta hibrida kukuruza. IX seminar za poljoprivredne stručnjake u Sr BiH, Neum 86.
12. **Stojčić, J.**, Numić, R., Teinović, R., Telen, M. (1988): Prilog proučavanju pojave važnijih bolesti kukuruza na području Bosanske krajine. Radovi Poljoprivrednog fakulteta Univerziteta u Sarajevu br. 40.
13. Zovkić, I., **Stojčić, J.**, Teinović, Ružica, Telen, M. (1988): Mogućnost izbora borbe protiv suše kod kulture kukuruza izborom sortimenta hibrida. Poljoprivredni pregled, godina XXX br. 4, 5, 6. Sarajevo.
14. Zovkić, I., **Stojčić, J.**, Teinović, Ružica (1988): Rad na oplemenjivanju kukuruza kukuruza i pregled BL-hibrida Poljoprivrednog zavoda Banja Luka. XI Naučni skup poljoprivrednih stručnjaka SR BiH, Neum 88.

15. **Stojčić, J.**, Zovkić, I., Teinović, Ružica, Telen, M. (1991): Istraživanje sortimenta hibrida kukuruza u agroekološkim uslovima Bosanske krajine. XIV naučni skup poljoprivrednih stručnjaka SR BiH, Neum '91.

Magistarski rad

16. **Stojčić, J.** (1981): Uticaj truleži stabla (*Fusarium* spp.) na prinos zrna hibrida i samooplodnih linija kukuruza različite dužine vegetacije u uslovima Bosanske Krajine. Poljoprivredni fakultet, Novi Sad.

Doktorska disertacija

17. **Stojčić, J.** (1991): Uticaj agroekoloških uslova na intenzitet pojave i štetnost truleži stabla različitih genotipova kukuruza u Bosanskoj Krajini. Poljoprivredni fakultet, Sarajevo.

B) RADOVI DO IZBOR U ZVANJE VANREDNOG PROFESORA

Monografije od međunarodnog značaja (sorte)

Novostvorene sorte

18. Mejakić, V., Stojčić, J. (1993): Lucerka "Sonja".

K₁₄ 5

Priznata je od Saveznog zavoda za biljne i životinjske genetičke resurse, Savezno ministarstvo za poljoprivredu Jugoslavije, Beograd 1992. godine, a rešenje je dobijeno 1997. godine. Selekcioner prof. dr Vojin Mejakić i doc. dr Jovo Stojčić. Sorta lucerke Sonja stvorena je individualnim izborom u kombinaciji s polikros metodom, reprodukcijom odabranih eko tipova i klonova koji vode porijeklo od domaćih i stranih populacija.

Lucerka Sonja je sorta koja kasnije kreće u proljeće i ima bujan porast. Bujno razvija biljnu masu i daje 4-5 otkosa godišnje, gdje joj prinos u toku petog otkosa godišnje daje do 18,5 tona sijena, a ima veću proizvodnju sjemena u odnosu na standard. Otporna je na polijeganje, na važnije prouzrokovane biljnih bolesti i na niske temperature.

Prosječni prinos zelene mase prema ocjeni Savezne sortne komisije iznosio je 95 tona/ha. Po količini probavljivih proteina po jedinici površine spada među najbolje evropske sorte. Dala je veći prinos proteina po hektaru od standarda.

19. Mejakić, V., Stojčić, J. (1993): Lucerka pašni tip "Biljana"

K₁₄ 5

Priznata od Saveznog zavoda za biljne i životinjske genetičke resurse, Savezno ministarstvo za poljoprivredu Jugoslavije, Beograd 1992. godine, a rešenje je dobijeno 1997. godine. Selekcioneri su prof. dr Vojin Mejakić i doc. dr Jovo Stojčić. Sorta lucerke Biljana je izrazito pašni tip, stvorena je od stranih i domaćih populacija sa ručnim križanjem provjerenih potomstava.

Lucerka Biljana je rana sorta koja kreće rano u proljeće i ima bujan porast. Posjeduje otpornost prema važnijim prouzrokovateljima biljnih bolesti.

Odlično uspjeva u brdsko-planinskom području i podnosi kisela zemljišta (atimpična zemljišta). U optimalnim uslovima koristi se 5-6 godina. Spada među vodeće sorte lucerke. Daje prinos proteina od 2800-2900 kg/ha.

20. Kondić, J., Stojčić, J., Mejakić, V. (1997): Soja "Sonja".

K₁₄ 5

Na osnovu trogodišnjih rezultata ispitivanja u oglednom polju i laboratorijama sorta soje Sonja je priznata od Saveznog zavoda za biljne i životinjske genetičke resurse, Savezno ministarstvo za poljoprivredu Jugoslavije, Beograd 1997. godine, jer je u bitnim osobinama (prinos zrna, kvalitet i sadržaj proteina) bolja od standardne sorte sa kojom je upoređivana, te otpornija prema važnijim prouzrokovateljima bolesti.

Rana sorta, 0 grupe zrenja. Dužina vegetacije je od 115-120 dana. Visina biljke oko 110 cm. Masa 1000 zrna kreće se oko 180 g.

Visoko prinorna sorta s genetičkim potencijalom rodosti preko 5 t/ha. Ova sorta posjeduje visoku otpornost prema važnijim prouzrokovateljima biljnih bolesti i suši. Posjeduje i dobru adaptibilnost i stabilnost u prinosu kod uzgoja u ravničarsko - brdskom području Republike Srpske.

Optimalni rok sjetve kreće se od 12-25. aprila, uz mogućnost sjetve i do 5. maja. Optimalna gustoća sjetve kreće se od 500.000-550.000 klijavih zrna/ha.

21. Kondić, J., Stojčić, J., Mejakić, V. (1997): Soja "Sana".

Na osnovu trogodišnjih rezultata ispitivanja u oglednom polju i laboratorijama Savezni zavod za biljne i životinjske genetičke resurse, Savezno ministarstvo za poljoprivredu Jugoslavije, Beograd priznao je sortu soje Sana 1997. godine, jer u bitnim osobinama (prinos zrna, kvalitet i sadržaj proteina) bolja od standardne sorte sa kojom je upoređivana.

Rana sorta, 0 grupe zrenja. Dužina vegetacije je od 115-120 dana. Stvorena je u Poljoprivrednom institutu u Banja Luci, 1997. godine. Visina biljke oko 110 cm. Masa 1000 zrna kreće se oko 180 g. Posjeduje visoku otpornost prema *Peronospora manshurica* (Naum.) Sydony prouzrokovajuću plamenjače soje.

Visoko prinosa sorta s genetičkim potencijalom rodnosti oko 5 t/ha. Sorta posjeduje dobru adaptibilnost i stabilnost prinosa u redovnoj proizvodnji. Pogodna je za sjetvu u svim ravničarsko brdskim regionima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

Optimalni rok sjetve je od 15-25 aprila, a moguća je sjetva i do 5. maja. Optimalna gustoća sjetve kreće se od 500.000-550.000 klijavih zrna/ha.

Monografije od nacionalnog značaja

22. Nedović, B., Mejakić, V., **Stojčić, J.**, Nikolić, S. (1998): Sorte i hibridi poljoprivrednog bilja - Poljoprivredni institut i Poljoprivredni fakultet, Banja Luka.

K₁₃ 3

Monografija se sastoji od pet poglavlja: sorte pšenice, hibridi kukuruza, sorte krmnog bilja, sorte industrijskog bilja i sorte povrtnog bilja i dva prikaza rada Zavoda za voćarstvo i Zavoda za ispitivanje zemljišta i melioracije. U poglavljima monografije dati su pregledi novostvorenih sorata i hibrida Poljoprivrednog instituta Banja Luka po vrstama sa osnovnim karakteristikama sorte i hibrida i mogućnostima gajenja u Republici Srpskoj. Osim novostvorenih sorata i hibrida, date su i osnovne karakteristike jednog broja sorata i hibrida koje se nalaze u završnoj fazi ispitivanja i priznavanja kod Saveznog zavoda za biljne i životinjske genetičke resurse, Savezno ministarstvo poljoprivrede Jugoslavije sa sjedištem u Beogradu. Monografija predstavlja još jedan značajan doprinos poljoprivrednoj nauci i praksi i omogućava da poljoprivredni proizvođači na veoma jednostavan način izvrše izbor najpovoljnije sorte i hibrida za gajenje na svome posjedu.

Naučni radovi objavljeni u cjelosti

23. Nikolić, S., **Stojčić, J.**, Dardić, M. (1995): Ratarska proizvodnja u Republici Srpskoj. Zbornik radova geografskog društva Republike Srpske "Resursi", Banja Luka.

K₂₃ 2

U ovom preglednom radu autori su analizirali značaj tri osnovne grupe činilaca koji uslovljavaju uspjevanje i visinu prinosa svih ratarskih biljnih vrsta u Republici Srpskoj, a to su: ekološki (zemljište, sunčeva radijacija, voda, temperatura i SO₂); biljka (sorte i hibridi) kao organizam koji u tim uslovima fotosintezom stvara organsku materiju i agrotehnika kao sistem mjera koje treba primeniti u proizvodnji. Prema njihovim istraživanjima ekološki uslovi i novostvorene sorte i hibrid nisu ograničavajući činilac i mogu da obezbjede visoku proizvodnju kod svih ratarskih biljaka. Međutim, ograničavajući činioци visoke proizvodnje su neki tipovi zemljišta u Republici Srpskoj gdje treba primjeniti meliorativne mjere popravke. Ovaj rad je veoma značajan jer su studiozno sagledani svi činioци koji imaju značaj za gajenje ratarskih biljaka u Republici Srpskoj.

24. **Stojčić, J.**, Teinović, Ružica, Radanović, S. (1997): Istraživanje sortimenta hibrida kukuruza za agroekološke uslove Republike Srpske. Agroznanje 1: 167-173, Banja Luka.

K₃₃ 1,5

U ovom radu autori su ispitivali 40 hibrida kukuruza različite dužine vegetacije od FAO 200-500 kroz tri godine na rodnost i otpornost prema prouzrokovateljima važnijih bolesti na eksperimentalnom polju Poljoprivrednog instituta Banja Luka. Iz dobijenih rezultata u radu proizilazi da među ispitivanim hibridima postoje značajne razlike u visini prinosa i otpornosti prema prouzrokovateljima važnijih bolesti lista i stabla kukuruza. Ovakva istraživanja su veoma korisna, jer omogućuju da se pravilnim izborom hibrida kukuruza za sjetvu postiže veće korištenje genetičkog potencijala rodnosti i otpornosti, a što utiče na ukupno povećanje proizvodnje kukuruza bez dodatnog ulaganja. Ova istraživanja treba dalje nastaviti.

25. Arsenijević, M., **Stojčić, J.**, Trkulja, V. (1997): Dosadašnji rezultati istraživanja i perspektiva praktične primene bioloških mera suzbijanja parazita gajenih biljaka. Zaštita bilja 219, Beograd.

K₂₂ 4

U ovom preglednom radu dat je literaturni pregled istraživanja bioloških mera suzbijanja parazita gajenih biljaka. Istaknut je pojam antagonizma i mehanizam dejstva antagonističkih mikroorganizama prema patogenima biljaka.

Prikazan je istorijat otkrića antagonizma, kao i primena antagonističkih mikroorganizama u praksi zaštite biljaka mnogih zemalja. Izneti su i rezultati proučavanja antagonizma saprofitnih vrsta mikroorganizama prema nekim parazitima biljaka kod nas.

26. **Stojčić, J.**, Trkulja, V., Mejakić, V., Nedović, B. (1997): Biološko suzbijanje biljnih parazita. Ecologica 4, Beograd.

K₂₂ 4

U ovom preglednom radu elaboriran je novi vid suzbijanja biljnih parazita – biološko suzbijanje, koje predstavlja relativno noviju oblast istraživanja u okviru koje su prvi ohrabujući rezultati ostvareni tek poslednjih tridesetak godina u nekoliko razvijenih zemalja svijeta. U radu su citirani brojni istraživači koji su iznijeli rezultete svojih istraživanja koji ohrabruju, nagovještavajući perspektivu i ovog vida borbe protiv brojnih parazita gajenih biljaka.

Osim toga, u radu su navedeni i rezultati nekoliko naših istraživača koji su, u poslednje vrijeme, proučavali antagonističke odnose između raznih saprofitnih mikroorganizama i parazita biljaka "in vitro" i "in vivo", nagovještavajući time početak intenzivnijih istraživanja u ovoj oblasti zaštite biljaka i kod nas.

27. **Stojčić, J.**, Trkulja, V., Mejakić, V. (1997): Uloga i značaj zaštite bilja u poljoprivrednoj proizvodnji Republike Srpske. Agrorepro '97. Zbornik referata: 95–103, Banja Luka.

K₂₃ 2

Autori u radu iznose da gajene biljke napada oko 8000 vrsta parazitnih gljiva, 300 vrsta fitopatogenih bakterija, 500 vrsta biljnih virusa i mikoplazmi, oko 10.000 štetnih insekata, ali i stotine drugih štetočina: grinja, glodara, nematoda, puževa, ptica i dr. Posebnu grupu štetnih organizama predstavljaju i oko 2000 korovskih biljaka. Uloga zaštite bilja je u tome da očuva potrebno zdravstveno stanje biljaka, kako bi one bile sposobne da obezbijede najvišu rodnost i najkvalitetnije proizvode.

U ovom preglednom radu detaljno je razmatrano stanje i perspektive razvoja zaštite bilja u Republici Srpskoj, kao i novi trendovi u zaštiti bilja u svijetu.

28. **Stojčić, J., Trklja, V., Radanović, S., Teinović, Ružica (1997):** Pojava *Sclerophthora macrospora* – prouzrokovača plamenjače kukuruza u okolini Banja Luke i mogućnosti njenog suzbijanja. Agroznanje 2: 137–141, Banja Luka.

K₃₃ 1,5

Autori su u radu dali prve podatke o pojavi *Sclerophthora macrospora* prouzrokovača plamenjače kukuruza u okolini Banjaluke. Utvrđen je različit intenzitet napada parazita od 5 do 50% oboljeli biljaka na pojedinim parcelama kukuruza koje su bile plavljene u toku sjetve. U radu se dalje ukazuje na štetnost parazita, opisuju se simptomi bolesti i daju originalni snimci izgleda oboljele biljke kukuruza u polju, oboljele metlice, oboljelog klipa i obrazovanje većeg broja sitnijih klipova u vidu rozete na mjestu klipa. Dalje se ukazuje na domaćine parazita, daje se biologija i epidemiologija parazita sa prijedlogom mjera za suzbijanje parazita. Rad je originalan i predstavlja nova saznanja o pojavi parazita na područjima gdje do sada parazit nije bio utvrđen.

29. **Nikolić, S., Stojčić, J., Mejakić, V. (1997)** Stanje i osnovne projekcije razvoja biljne proizvodnje u Republici Srpskoj. Agroznanje 1: 25 -31, Banja Luka.

K₂₃ 2

U ovom preglednom radu kandidat je sa saradnicima dao osnovne projekcije za razvoj biljne proizvodnje u Republici Srpskoj. Projekcija je definisana u 11 tačaka predloga koji čine osnovu za unapređenje biljne proizvodnje u Republici Srpskoj. Predlozi obuhvataju rešavanja veoma važnih problema u poljoprivredi kao: komasacija, arondacija, rejonizacija gajenih biljaka, plan korišćenja poljoprivrednih površina, struktura sjetve, plodored, unapređenje stručne službe, agrarna politika, investiciona ulaganja i prioriteta u poljoprivrednoj proizvodnji.

Sve su ovo bitna pitanja na kojima će se bazirati dugogodišnji programi razvoja poljoprivredne proizvodnje u Republici Srpskoj.

30. **Mejakić, V., Stojčić, J., Nedović, B. (1997):** Proizvodne karakteristike novostvorene sorte lucerke (*Medicago sativa* L.) Sonja. Agroznanje 1: 237-241, Banja Luka

K₃₃ 1,5

Autori su na zemljištu tipa smeđedolinsko tokom tri godine intenzivnog gajenja i ispitivanja lucerke sorta Sonja utvrdili visok prinos suve materije i sirovi proteina (iznad 3000 kg/ha) u odnosu na druge gajene sorte, što je značajno saznanje za unapređenje proizvodnje biljne hrane za stočarstvo na našim prostorima. Dokazano je da je sorta lucerke Sonja među najboljim sortama lucerke i da je bila bolja od strane široko rasprostranjene sorte "Sunalfa". Ispitivana sorta Sonja imala je zadovoljavajuću otpornost prema prouzrokovačima važnijih bolesti lista i stabla.

31. **Mejakić, V., Stojčić, J., Nedović, B. (1997):** Proizvodne karakteristike novostvorene sorte lucerke (*Medicago sativa* L.) Biljana. Agroznanje 1: 237-241, Banja Luka.

K₃₃ 1,5

U radu su ispitivane optimalne faze razvoja sorte lucerke Biljana za korištenje košenjem u zeleno praćenjem prinosa zelene mase i suve materije. Na smeđedolinskom zemljištu u semihumidnoj klimi u toku tri godine ispitivan je prinos zelene mase i suve materije po fazama

razvoja. Autori su došli do zaključaka da je najpovoljniji stadij korištenja lucerke sorte Biljana faza pupljenja i početak cvjetanja i da je u toj fazi postignut najveći prinos zelene kvalitetne mase preko 75 t/ha i svarljivi proteina 2.500 kg/ha.

32. Trkulja, V., **Stojčić, J.**, (1998): Paraziti muškatile (*Pelargonium* spp.) i mogućnosti njihovog suzbijanja. Biljni lekar 1: 42-50, Novi Sad. (Rad je saopšten na Trećem jugoslovenskom savjetovanju o zaštiti bilja, Zlatibor 1-6. 12. 1997. god.).

K₂₃ 2

U ovom radu je ukazano na najznačajnije parazite muškatile, simptome koje oni prouzrokuju i osnovne mjere njihovog suzbijanja. Opisani su sledeći paraziti muškatile: *Botrytis cinerea* Pers. - prouzrokovač paleži cvijeta, pjegavosti lista i truleži reznica muškatile; *Cercospora brunckii* Ell. et Gall. - prouzrokovač pjegavosti lišća muškatile; *Pythium* spp. - prouzrokovač crne truleži reznica i stabla muškatile; *Alternaria tenuis* Nees - prouzrokovač alternariozne pjegavosti lišća; *Puccinia pelargonii-zonalis* Doidge - prouzrokovač rđe muškatile; *Xanthomonas campestris* pv. *pelargonii* (Bronjn) Dye; syn. *X. pelargonii* (Bronjn) Starr et Byrkholder - prouzrokovač crne truleži stabla i pjegavosti lista muškatile; *Agrobacterium tumefaciens* (Smith et Tonjnsend) Conn - prouzrokovač bakterijskog raka; *Rhodococcus fascians* (Tilford) Goodfellow; syn. *Corynebacterium fascians* (Tilford) Donjson - prouzrokovač bakterijske fascijacije; te virus prstenaste pjegavosti muškatile (*Pelargonium ring spot virus*); virus prugavosti cvjetova muškatile (*Pelargonium flonjer-break virus*) i virus kržljave žbunavosti paradajza (*Tomato bushy stunt virus*), kao i edem, fiziološka bolest muškatile.

Stručni radovi objavljeni u celosti

33. **Stojčić, J.**, Trkulja, V. (1997): *Taphrina deformans* – prouzrokovač kovrxavosti lišća breskve i mogućnosti njenog suzbijanja. Biljni lekar 1: 249–255, Novi Sad.

T₅₂ 1,5

Taphrina deformans predstavlja ekonomski najznačajnijeg i najrasprostranjenijeg parazita breskve kod nas. U pojedinim godinama može doći do 100% zaraze listova i plodova breskve. Razvoju parazita pogoduje prohladno i vlažno proljeće. Kritični period za infekciju je od bubrenja do otvaranja pupoljaka. Suzbijanje patogena u našim uslovima može se ostvariti, u zavisnosti od osjetljivosti sorte i vremenskih prilika, sa jednim (prije kretanja vegetacije) ili sa dva tretiranja (u jesen i u proljeće). Najbolju efikasnost su ispoljili preparati na bazi bakra, cira, tirama i kaptana.

34. Gatarić, \., Nikolić, S., **Stojčić, J.**, Kremenović, Željka (1997): Stanje, mogućnosti i perspektive proizvodnje sjemena u Republici Srpskoj. Selekcija i sjemenarstvo vol. IV, br. 1-2: 195-204, Novi Sad.

T₅₂ 1,5

Autori su u radu istakli značaj proizvodnje sjemena za Republiku Srpsku, te veoma pregledno prikazali proizvodne resurse i kapacitete dorade sjemena, te značaj kadrova i državne regulative u veoma složenom, odgovornom i skupom poslu kao što je to proizvodnja sjemena. Date su osnovne karakteristike proizvodnje sjemena strnih žita, kukuruza, krmnog bilja i povrtnog bilja i projekcije razvoja sjemenarstva u Republici Srpskoj.

Radovi saopšteni na skupovima

35. Arsenijević, M., Stojčić, J., Trkulja, V., (1996): Pojava *Epichloe typhina* prouzrokovaca plesnivosti ježevice. Deseti jugoslo-venski simpozijum o zaštiti bilja. Zbornik rezimea: 55, Budva.

T₈₂ 0,5

U proleće tokom 1996. godine utvrđena je pojava simptoma tipa plesnivosti ispoljenih na gajennoj, i spontanog razvoja ježevici (*Dactylis glomerata* L.) u okolini Banja Luke i Novog Sada. Tipični simptomi, uočeni u vidu beličaste prevlake ispoljeni na biljkama ježevice, utvrđeni su već sredinom maja. Biljke s navedenim promenama zaostaju u porastu ispoljavajući znake umanjene vitalnosti, zbog čega ne klasaju. Mikroskopskim pregledom beličaste prevlake uočavaju se jednočelijske, bezbojne, ovalnog oblika konidije.

Sudeći na osnovu postignutih rezultata vrstu smo determinisali kao *Epichloë typhina* (Pers.) Tull. et C. Tull., anamorf: *Acremonium typhinum* Morgan-Jones et W. Gams (syn. *Sphacelia typhina* Sacc.), što je prvi nalaz *E. typhina* u nas i od velikog značaja usljed toksičnog dejstva sličnih vrsta iz roda *Acremonium* ako se nađu na travama, a ove koriste za ishranu stoke.

36. Stojčić, J., Trkulja, V., Nikolić, S., Klječanin, S. (1997): Intezitet pojave *Fusarium* spp. – prouzrokovaca šturosti klasa pšenice na području Banja Luke u 1996. i 1997. godini. Treće jugoslovensko savjetovanje o zaštiti bilja. Zbornik rezimea: 7, Zlatibor.

T₈₂ 0,5

U radu su prikazani podaci praćenja inteziteta pojave *Fusarium* spp. na 15 banjalučkih i novosadskih sorti pšenice tokom 1996. i 1997. godine na području Banja Luke. Kod proučavanih sorti utvrđen je različit intenzitet napada ovih parazita. Postotak oboljelih klasova u 1996. godini kretao se od 0,5% kod sorte milica do 2,8% kod sorte orion, a 1997. godine od 2,3% kod sorte rodna do 6,07% kod sorte pobeda. Pojedini klasovi su sa različitim stepenom inficiranosti, zbog čega procenat napadnutih klasova nije uvijek u pozitivnom odnosu sa indeksom oboljenja. Prema autorima različit intenzitet napada u 1996. i 1997. godini, posledica je prije svega različitih ekoloških faktora, naročito u drugom dijelu vegetacije pšenice, kao i razlike u osjetljivosti pojedinih sorti prema ovim parazitima u polju.

37. Stojčić, J., Teinović, Ružica, Radanović, S., Trkulja, V. (1997): Stanje i perspektive proizvodnje kukuruza u Republici Srpskoj. Treće savjetovanje agronoma Republike Srpske. Zbornik rezimea Teslić.

T₈₂ 0,5

Na osnovu višegodišnjih istraživanja utvrđeno je da se u sjevernom dijelu Republike Srpske uspješno mogu gajiti hibridi za proizvodnju zrna, i to: u sjeverozapadnom ravničarskom dijelu FAO grupe zrenja 400 i 500, au istočnom ravničarskom dijelu (istočna Posavina i Semberija) FAO grupe 500, 600 i 700. U brdskom području Republike Srpske (250-500 m n.v.) za proizvodnju zrna u obzir dolaze hibridi FAO grupe 400, 300 i 200, a u planinskom području (500-750 m n.v.) hibridi FAO grupe 100 i 200. Područja regije Hercegovina pogodna su gajenje kukuruza FAO grupe 400, 500 i 600 uz primjenu navodnjavanja.

38. Stojčić, J., Radanović, S., Teinović, Ružica, Trkulja, V. (1997): Oplemenjivanje kukuruza u Republici Srpskoj. Treće savjetovanje agronoma Republike Srpske. Zbornik rezimea, Teslić.

T₈₂ 0,5

U radu se ističe da je za dalji uspjeh u stvaranju novih visokorodnih hibrida kukuruza neophodno primjeniti takav sistem oplemenjivanja koji će omogućiti održavanje i dalje proširivanje genetičke varijabilnosti izvornih populacija korišćenjem raznih metoda rekurentne selekcije, s ciljem

da se u njima poveća frekvencija poželjnih gena kako bi se povećala i vjerovatnoća za dobijanje superiornih inbred linija.

Autori su u radu istakli potrebu definisanja cilja i neophodnost timskog rada selekcionera, genetičara, fitopatologa i fiziologa, koji će uz praćenje i primjenu novih naučnih saznanja doprineti ostvarivanju glavnih ciljeva u programu oplemenjivanja kukuruza u Republici Srpskoj.

39. Mičić, N., Jeftić, S., **Stojčić, J.**, Nikolić, S., Gordana, Đurić (1997): Upravljanje sistemima znanja kao faktor razvoja poljoprivredne proizvodnje. Treće savjetovanje agronoma Republike Srpske. Zbornik rezimea Teslić.

T₈₂ 0,5

U razvijenom svetu sve je veći značaj koji se posvećuje znanju kao faktoru uspeha proizvodnje uopšte pa samim tim i poljoprivredne proizvodnje. Autori u radu ukazuju na značaj znanja u razvoju poljoprivrede, posebno u razvoju novih tehnologija, kao i prenošenje naučnih rezultata u praksi. Samo jedan sistemski pristup može dovesti do optimalnog iskorištavanja znanja i razvoja poljoprivrede i povezivanja nauke i prakse.

40. Kondić, J., Todorović, J., **Stojčić, J.** (1994): Uticaj osnovnih agrotehničkih mjera na prinos soje na području Banja Luke. Zbornik radova. XXVIII seminar agronoma Vojvodine, Novi Sad.

T₈₂ 0,5

U radu su date osnovne agrotehničke mjere koje utiču na povećanje prinosa, a posebno je dat naglasak na mjere zaštite protiv korova. Suzbijanje korova jedna je od veoma važnih mjera u proizvodnji soje jer zahtjeva niska ulaganja.

41. Mičić, N., Gordana, Đurić, **Stojčić, J.**, Radoš, LJ. (1997): Integralna proizvodnja voća: Koncept, značaj i perspektive. Treće savjetovanje agronoma R. Srpske. Zbornik rezimea Teslić.

T₈₂ 0,5

U ovom radu obrađeni su osnovni aspekti koncepta integralne zaštite proizvodnje voća, kao i značaj njegovog usvajanja za razvoj voćarske proizvodnje i definisanje savremenih tehnologija u gajenju voćaka. Autori ističu da je kod proizvodnje voća potrebno primjenjivati ekološki najsigurnije metode uz minimalno nepoželjne povratne pojave i upotrebu sintetičkih hemijskih proizvoda koje obezbeđuju sigurnost za okolinu i zdravlje čovjeka.

42. **Stojčić, J.**, Teinović, Ružica, Radanović, S., Trkulja, V. (1998): Višegodišnja istraživanja ranih i srednje ranih hibrida i značaj genotipa za proizvodnju kukuruza u Republici Srpskoj. IV Savjetovanje agronoma Republike Srpske. Zbornik rezimea: 53, Teslić.

T₈₂ 0,5

U ovom radu je u trogodišnjim istraživanjima (1995-1997) analiziran prinos i komponente prinosa većeg broja ranih i srednje ranih hibrida kukuruza FAO grupe zrenja 200, 300 i 400. U ogleđima su osim domaćih priznatih i eksperimentalnih genotipova, proučavani i hibridi Instituta za kukuruz Zemun Polje, zatim hibridi Naučnog instituta za ratarsvo i povrtarsvo Novi Sad, te nekoliko inostranih genotipova. U relativno povoljnim vremenskim uslovima za gajenje kukuruza tokom istraživanja praćena je rodnost proučavanih genotipova, otpornost prema važnijim prouzrokovateljima biljnih bolesti i štetočinama, te mogućnost blagovremenog dozrijevanja, odnosno gubitka vlage u vrijeme berbe do zadovoljavajućeg nivoa.

Rezultati oglada ukazuju na mogućnost izbora većeg broja hibrida visokog genetičkog potencijala rodnosti, zadovoljavajuće otpornosti i stabilnog prinosa za agroekološke uslove Republike Srpske.

43. Gatarić, Đ., Nikolić, S., **Stojčić, J.**, Kremenović, Željka (1998): Aktuelna problematika u sjemenarstvu Republike Srpske. IV Savjetovanje agronoma Republike Srpske. Zbornik rezimea: 75-76, Teslić.

T₈₂ 0,5

Sjemenarstvo je složena oblast u agraru koja se najčešće razmatra sa poljoprivrednog, ekonomskog i društvenog stanovišta. Autori u radu iznose da se značaj sjemena za razvoj neke zemlje izjednačuje sa značajem đubriva, sredstava za zaštitu i agrotehnikom. Prema nalazima autora u Republici Srpskoj postoje preduslovi za uspješnu proizvodnju sjemena glavnih gajenih biljaka, stim da se proizvodnja sjemena povrća treba usmjeriti na farmersku proizvodnju. Na osnovu sagledavanja ukupnog stanja u radu se daje predlog mjera i rješenja za proizvodnju sjemena u Republici Srpskoj.

44. Trkulja, V., **Stojčić, J.** (1998): Paraziti krompira. IV Savjetovanje agronoma Republike Srpske. Zbornik rezimea: 127-128, Teslić.

T₈₂ 0,5

U ovom preglednom radu opisani su sledeći paraziti krompira: *Synchytrium endobioticum* (Schilbersky) Percival – prouzrokovatelj raka krompira; *Spongospora subterranea* (Wallr.) Lagerh. – prouzrokovatelj prašne krastavosti krompira; *Streptomyces scabies* (Thaxter) Waksman et Henrici – prouzrokovatelj obične krastavosti krompira; *Phytophthora infestans* (Mont.) de Bary – prouzrokovatelj plamenjače krompira; *Alternaria solani* Sorauer – prouzrokovatelj crne pjegavosti krompira; *Colletotrichum coccodes* (Wallr.) Hughes; *syn. C. atramentarium* (Bert et Br.) Taubenh. – prouzrokovatelj antraknoze krompira; *Helminthosporium solani* Dur. et Mont.; *syn. Spondilocladium atrovirens* Harz. – prouzrokovatelj srebrnaste krastavosti krtola krompira; *Botryotinia fuckeliana* (de Bary) Whetzel; *syn. Sclerotinia fuckeliana* (de Bary) Fuckel (anamorf: *Botrytis cinerea* Pers.) – prouzrokovatelj sive truleži krompira i drugih biljaka; *Sclerotinia sclerotiorum* (Lib.) de Bary; *syn. S. libertiana* Fuckel – prouzrokovatelj bijele truleži krompira i drugih biljaka; *Verticillium albo-atrum* Reinke et Berthold i *V. dahliae* Kleb. – prouzrokovatelji verticilijoznog uvenuća krompira i drugih biljaka; *Fusarium solani* (Martius) Sacc. – prouzrokovatelj suhe truleži krompira; *Fusarium eumartii* Carp., *F. oxysporum* Schlecht., *F. avenaceum* (Fr.) Sacc. i *F. solani* (Martius) Sacc. – prouzrokovatelji fuzarioznog uvenuća krompira; *Thanatephorus cucumeris* (Frank) Donk (anamorf: *Rhizoctonia solani* Kühn) – prouzrokovatelj "bijeleg noge" krompira; *Erwinia carotovora* ssp. *atroseptica* (van Hall) Dye – prouzrokovatelj crne truleži prizemnog dijela stabla ("crne noge") i bakteriozne vlažne truleži krtola krompira; *Erwinia carotovora* ssp. *carotovora* (Jones) Bergey et al. – prouzrokovatelj bakteriozne vlažne truleži krtola i prizemnog dijela stabla krompira; *Erwinia chrysanthemi* Burkholder, McFaden et Dimock – prouzrokovatelj bakteriozne kržljivosti, vlažne truleži i uvelosti krompira; *Burkholderia solanacearum* (Smith) Smith – prouzrokovatelj bakteriozne uvelosti i mrke truleži krompira; *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis, Gillaspie, Vidaver et Harris – prouzrokovatelj prstenaste truleži krtola krompira, te virus uvijenosti lišća krompira (*Potato leafroll virus*); H-virus krompira (*Potato virus X*); Y-virus krompira (*Potato virus Y*); A-virus krompira (*Potato virus A*); M-virus krompira (*Potato virus M*) i S-virus krompira (*Potato virus S*).

45. **Stojčić, J.**, Trkulja, V. (1998): *Plasmodiophora brassicae* - prouzrokovatelj kile kupusa i mogućnosti njenog suzbijanja. IV Savjetovanje agronoma Republike Srpske. Zbornik rezimea: 129, Teslić.

T₈₂ 0,5

Razni autori su poslednjih godina u područjima intenzivnog gajenja kupusa (Bijeljina, Leskovac, Futog) utvrdili značajniju pojavu kile kupusa, opasne bolesti čiji je prouzročivač gljiva *Plasmodiophora brassicae*.

Zbog toga su autori u ovom radu ukazali na najznačajnije momente iz biologije i epidemiologije parazita, simptome koje on prouzrokuje na oboljelim biljkama i detaljno opisali mjere suzbijanja ovog opasnog patogena i izuzetan značaj njihove primjene, kako bi se spriječilo njegovo dalje širenje u područja u kojima do sada nije utvrđen.

Naučnoistraživački projekti:

46. STVARANJE NOVIH HIBRIDA KUKURUZA ZA ZRNO I SILAŽU OTPORNIH NA VAŽNIJE PROUZROKOVAČE BOLESTI KUKURUZA (Nosilac projekta).

T₁₀₁ 1

47. Fao projekat pod nazivom: EMERGENCY PRODUCTION OF HIGH QUALITY PRIMARY SEED FOR WAR AFFECTED AREAS (BiH/ 96/028/A/01/12) (Kordinator projekta za Republiku Srpsku).

T₁₀₁ 1

C) RADOVI POSLIJE IZBORA U ZVANJE VANREDNOG PROFESORA

Monografije od međunarodnog značaja (sorte)

Novostvorene sorte

48. **Stojčić, J., Radanović, S., Teinović, Ružica (2002):** Dvolinijski hibrid kukuruza "BLSK-48".

K₁₄ 5

Na osnovu postignutih rezultata trogodišnjeg ispitivanja hibrida u oglednom polju i laboratoriji, Savezni zavod za biljne i životinjske genetičke resurse - Beograd, donio je rješenje pod brojem 4/008-514/025 od 02. 11. 2001. godine o priznavanju i odobrenju uvođenja u proizvodnju dvolinijskog hibrida kukuruza - *Zea mays* L. pod nazivom BLSK-48, grupe zrenja (FAO) 400. Stvaralac hibrida BLSK-48 je Poljoprivredni institut iz Banja Luke, a u njegovom stvaranju su učestvovali oplemenjivači prof. dr Jovo Stojčić, dipl. inž. Slavko Radanović i dipl. inž. Ružica Teinović.

49. **Stojčić, J., Radanović, S., Teinović, Ružica (2003):** Dvolinijski hibrid kukuruza "BLSK-43".

K₁₄ 5

Na osnovu postignutih rezultata ispitivanja hibrida u oglednom polju i laboratoriji, a na osnovu prijedloga Komisije za priznavanje hibrida kukuruza sa sjednice održane 18.12.2003. godine, Ministarstvo poljoprivrede i vodoprivrede Republike Srbije donijelo je rješenje pod brojem: 320-04-178-130-46/2003-04. od 29.12.2003. godine o priznavanju i odobrenju uvođenja u proizvodnju dvolinijskog hibrida kukuruza - *Zea mays* L. pod nazivom BLSK-43, grupe zrenja (FAO 400). Stvaralac novostvorenog hibrida BLSK-43 je Poljoprivredni institut iz Banja Luke, a u njegovom stvaranju učestvovali su oplemenjivači: Prof. dr Jovo Stojčić, Mr Slavko Radanović i Teinović Ružica, dipl.inž.

Monografije od nacionalnog značaja

50. **Stojčić, J., Trkulja, V. (1998):** Glavnica pšenice. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske.

K₁₃ 3

U ovoj monografiji autori navode da su u poslednjih 4-5 godina pojedini proizvođači pšenice pretrpjeli značajne štete od glavnice. Razloga za to ima više, ali je suština u tome da je poslednjih godina za sjetvu često korišćeno nedeklarisano sjeme, jer su poljoprivrednici u vremenu u kome živimo prinuđeni da štede, često i ne proizvodeći da zarade, već da opstanu. Uštedama u sjemenu, u stvari, poljoprivrednici najviše gube. Zbog toga je glavnica pšenice, prije svega, proizvod naših problema, jer se u dovoljnoj mjeri ne poštuju zakonske odredbe o proizvodnji i kontroli sjemena. Takođe, ova bolest je i tipičan primjer nepoštovanja poljoprivredne struke jer se često dešavalo da osiromašeni proizvođači ne kupe deklarirano sjeme, već siju vlastito nedeklarirano i netretirano sjeme, što je sve zajedno doprinjelo ponovnoj pojavi ove skoro zaboravljene, a tako opasne bolesti pšenice.

Osim toga, autori detaljno opisuju 4 vrste iz roda *Tilletia*, i to: *Tilletia tritici* (Bjerk.) Wint; *syn. T. caries* (DC.) Tul.; *Tilletia laevis* Kuhn; *syn. T. foetida* (Wallr.) Liro; *Tilletia controversa* Kuhn; *syn. T. contraversa* Kuhn; (DC.) Tul.; *T. nana* (Wagn.) Sav.; *T. brevifaciens* Fisch. i *Tilletia indica* Mitra; *syn. Neovossia indica* (Mitra) Mundkur, te simptome bolesti, biologiju, epidemiologiju i suzbijanje ovih značajnih parazita pšenice.

Naučni radovi objavljeni u celosti

51. **Stojčić, J., Radanović, S., Teinović, Ružica, Trkulja, V. (2000):** Uslovi i pretpostavke za proizvodnju milion tona kukuruza u Republici Srpskoj. *Agroznanje*, 4: 112–121, Banja Luka.

K₂₃ 2

Autori u ovom radu navode da je u narednom periodu strateški cilj proizvodnje kukuruza u Republici Srpskoj povećanje proizvodnje sa sadašnjih 500-700.000, na milion tona zrna, što bi predstavljalo povećanje proizvodnje za 30 do 50%. Da bi to postigli neophodno je povećati prosječan prinos kukuruza po jedinici površine na istim, ili neznatno većim sjetvenim površinama.

U radu se elaboriraju konkretne mjere kako bi se ovaj cilj ostvario.

52. **Stojčić, J., Trkulja, V. (2000):** Pojava *Botrytis cinerea* na muškatlama (*Pelargonium* spp.) uvezenim iz Holandije. *Biljni lekar* 4: 279–284, Novi Sad.

K₃₃ 1,5

Prilikom uvoza jedne pošiljke muškatele iz Holandije tokom maja 2000. godine laboratorijskom analizom u Fitopatološkoj laboratoriji Poljoprivrednog instituta Banja Luka utvrđeno je da je 8% biljaka inficirano fitopatogenom gljivom *Botrytis cinerea* Pers. - prouzročivačem paleži cvijeta, pjegavosti lista i truleži reznica i stabljike muškatele, što je iznad granica dozvoljenog prema Pravilniku o zdravstvenoj kontroli bilja u prometu preko granice Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske br. 6/98) i Merilima za utvrđivanje zdravstvenog stanja useva i objekata, semena i sadnog materijala (Službeni glasnik Republike Srpske br. 9/98), zbog čega je Granični inspektor za zaštitu bilja izdao Rješenje o zabrani uvoza navedene pošiljke u Republiku Srpsku.

Ovo je autorima poslužilo kao povod da se u ovom radu ukaže na simptome bolesti, biologiju, epidemiologiju i suzbijanje ovog značajnog parazita muškatele.

53. **Trkulja, V., Stojčić, J. (2002):** Pojava virusa žute patuljavosti ječma u Republici Srpskoj. *Biljni lekar* 1: 31–38, Novi Sad.

K₃₃ 1,5

Autori u ovom radu navode da je u većem broju lokaliteta u sjevernom dijelu Republike Srpske krajem februara 2001. godine uočen veći broj parcela na kojima je došlo do jake pojave zaostajanja u porastu i žućenja mladih biljaka ječma, dok je kasnije tokom proljeća na gotovo svim parcelama ovsa na ovom području došlo do jake pojave crvenila lista.

Prilikom uzimanja uzoraka autori su utvrdili da su sve parcele na kojima su se pojavili simptomi jako bile napadnute lisnim vašima, kojima su očigledno pogodovale vremenske prilike izuzetno blage zime, kao i da su simptomi na mladim biljkama ozimog ječma više bili izraženi na biljkama koje su ranije bile posijane u jesen, dok je kod biljaka jarog ovsa situacija bila obrnuta; simptomi su bili više izraženi na biljkama kasnijih rokova sjetve. Tokom analize u svim prikupljenim uzorcima ječma i zobi korišćenjem ELISA testa utvrđeno je prisustvo virusa žute patuljavosti ječma (BYDV).

U radu su opisani simptomi bolesti, epidemiologija i suzbijanje ovog značajnog patogena strnih žita, ali i dugih biljaka iz familije trava (*Poaceae*).

54. **Trkulja, V., Stojčić, J., Rogić, Biljana (2004):** Pojava vlažne truleži salate gajene na otvorenom polju i u plasteniku u Republici Srpskoj. *Biljni lekar* 2: 131–137, Novi Sad.

K₃₃ 1,5

Tokom maja 2002. godine na području Lijevča polja u Republici Srpskoj, na pojedinim parcelama utvrđeno je i do 80% glavica salate sa ispoljenim simptomima bakterijske vlažne truleži. Osim toga, tokom februara i marta 2002. i 2003. godine slični simptomi, ali u značajno manjem intenzitetu (do 20% oboljelih glavica) utvrđeni su i u nekoliko plastenika u okolini Banja Luke i Novog Grada. Pri laboratorijskoj analizi iz oboljelog tkiva salate standardnim postupkom izolovan je veći broj bakterijskih izolata, za koje su autori na osnovu morfoloških, odgajivačkih, biohemijsko-fizioloških i patogenih odlika utvrdili da svi pripadaju istom patogenu, odnosno bakteriji *Pseudomonas viridiflava* (Burkholder) Dowson.

U radu su detaljno opisani simptomi bolesti, epidemiologija i mjere za suzbijanje ovog patogena.

55. Delalić, Zemira, **Stojčić, J.**, Trkulja, V. (2005): Zaštita biljaka u ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji. The 5th International Scientific Conference of Producing Engineering Development and Modernization of Production: 977-982, Bihać.

K₃₃ 1,5

Autori u ovom radu ističu da je jedan od najtežih problema sa kojim se proizvođači u ekološkoj poljoprivredi susreću borba protiv biljnih bolesti, štetočina i korova koji značajno umanjuju kvalitet prinosa i snižavaju preko 20%. U ekološkoj poljoprivredi zaštita biljaka se obavlja bez hemijskih sredstava - pesticida. Ona uključuje slijedeće ekološki prihvatljive mjere: agrotehničke (obrada zemljišta, sjetva, gnojidba, izbor otpornih sorata i hibrida, plodored itd.), biološke mjere (biljni preparati, mikrobnih insekticida), različiti paraziti i predatori, zatim upotreba materija koje moraju biti dozvoljene u ograničenoj ili neograničenoj količini od IFOAM-a.

U radu su dalje detaljno analizirani osnovni principi zaštite biljaka u ekološkoj poljoprivredi u skladu sa međunarodno usvojenim standardima, a sve u cilju dobivanja kvalitetnih poljoprivrednih ekoproizvoda.

Radovi saopšteni na skupovima

56. **Stojčić, J.**, Trkulja, V. (1998): Pojava bakterijske truleži prizemnog dijela stabla ("crne noge") krompira u okolini Banja Luke. Četvrti jugoslovenski kongres o zaštiti bilja. Zbornik rezimea: 41, Vrnjačka Banja.

T₈₂ 0,5

U ovom radu autori iznose da su tokom maja i juna 1998. godine u okolini Banja Luke utvrdili značajan procenat biljaka krompira sa ispoljenim simptomima bakterijske truleži prizemnog dijela stabljike ("crne noge"). Iz oboljelog tkiva krompira izolovan je veći broj sojeva bakterija, od kojih su tri (Kr-1, Kr-2 i Kr-4) detaljnije proučeni tokom ovoga rada.

na osnovu dobijenih rezultata u pogledu patogenih, morfoloških, odgajivačkih i biohemijsko-fizioloških odlika autori su zaključili da svi proučavani izolati pripadaju bakteriji *Erwinia carotovora* ssp. *atroseptica* (van Hall) Dye.

57. Bača, F., **Stojčić, J.**, Lopandić, D., Živanović, Dragica (1998): The results of monitoring *Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte in 1998 in Republica Srpska. 3rd FAO/TCP Meeting, 4th EPPO ad hoc Panel and the 5th International IWGO – Workshop on *Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte. Abstract abstracts: 21–22, Rogaška Slatina, Slovenia.

T₈₂ 0,5

By the application of pheromone traps of tupe "Csalomon" and yellow sticky traps Pherocom^{AM} the spreading of Western Corn Rootworm adults (WCR) *Diabrotica virgifera virgifera* LeConte was monitored in 1998 in the Republika Srpska.

The results obtained show that pheromone traps were markedly more effective than the yellow sticky ones. Out of total of 2937 captured adults, only 79 of them were found on the records will be established mostly on the fluctuation of numbers of the adults on oheromone traps.

The greatest number of WCR adults was found in the eastern parts of the Republika Srpska while starting from the east to the west and from north to south it tend to decrease. The ratio of number of captured WCR adults in the first and second two-period was approximately 2.5:1.0. The average number during two-week exposition in the first (1st) and second (2nd) examination was as follows:

- Bijeljina community had, in (1st) 105.4, or 7.5 per day, ranged from 17 in N.Selo in the soybean field, to 242 in Medjaši, and in (2nd) 40.8 or 2.9 per day.
- Brčko community had, in (1st) 71.3 or 5.1 per day, ranged from 44 in Brezovo Polje to 115 in Krepšić, and in (2nd) 18.3, or 1.3 per day.
- Zvornik community had, in (1st) 14.5, or 1.0 per day, ranged from 2 in Ročević to 26 in Branjevo, and in (2nd) 8.0, or 0.6 per day.
- Pelagićevo community had, in (1st) 17.0, or 1.2 per day, and in (2nd) 7.0, or 0.5 per day.
- Doboj region had 13.2, or 0.5 per day during four week period, ranged from 0 in Doboj, to 31 in Šamac.
- Banjaluka region had none in the (1st), only one in the three separate localities in (2nd), and in the third examination one WCR adult in one locality.

From the results stated it could be seen that the population of WCR in the easterb part of the Republika Srpska reached and even exceeded the level of economic number. The spreading to the west was faster through the valley of Sava river, were from it spreads through the valleys of its tributaries towards Bosnia-Herzegovina Federation, that its, southwards.

58. **Stojčić, J.,** Trkulja, V., Nedović, B. (1999): Pojava *Tilletia* sp., prouzrokovača glavnice pšenice kao indirektna posljedica rata. II naučno-stručno savetovanje: Ekološke posljedice rata u životnoj sredini. Zbornik rezimea: 62–64, Teslić.

T₈₂ 0,5

U ovom radu autori navode da su u poslednjih 4-5 godina pojedini proizvođači pšenice pretrpjeli značajne štete od glavnice. Razloga za to ima više, ali je suština u tome da je usljed indirektnih posljedica rata poslednjih godina za sjetvu često korišćeno nedeklarisano sjeme, jer su poljoprivrednici u vremenu u kome živimo prinuđeni da štede, često i ne proizvedeći da zarade, već da opstanu. Uštedama u sjemenu, u stvari, poljoprivrednici najviše gube. Zbog toga je glavnicu pšenice, prije svega, proizvod naših problema, jer se u dovoljnoj mjeri ne poštuju zakonske odredbe o proizvodnji i kontroli sjemena. Takođe, ova bolest je i tipičan primjer nepoštovanja poljoprivredne struke do čega je posebno došlo tokom rata. Tako npr., većina fungicida u prometu ispoljava dobru efikasnost pri suzbijanju *T. tritici* i *T. laevis*, ali je zbog nepravilne primjene ili korišćenja zastarjelih mašina koje ne obezbjeđuju dobro nanošenje fungicida na zrno, željeni efekat izostajao, te su se i pored upotrebe efikasnih preparata pojavljivali oboljeli, glavničavi klasovi. Česta je bila i pojava nepoštovanja doze preparata naznačene u uputstvu (poddozacija), što je naročito opasno. Osim toga, tokom rata često se dešavalo da osiromašeni proizvođači ne kupe deklarirano sjeme, već siju vlastito nedklarirano i netretirano sjeme, što je sve zajedno doprinjelo ponovnoj pojavi ove skoro zaboravljene, a tako opasne bolesti pšenice.

Osim toga, autori na kraju navode mjere kako bi postojeće stanje bilo što prije prevaziđeno.

59. **Stojčić, J.,** Trkulja, V., Kršić Svjetlana (1999): Etiološka proučavanja pojave antraknoze ploda paprike u okolini Banja Luke. Četvrto jugoslovensko savetovanje o zaštiti bilja. Zbornik rezimea: 85, Zlatibor.

T₈₂ 0,5

U ovom radu autori iznose da su tokom jula i avgusta 1998. godine, na pojedinim parcelama u široj okolini Banja Luke, zapazili i do 15% plodova paprike sa ispoljenim simptomima antraknoze. Međutim, činjenica da gljive iz roda *Colletotrichum*, prouzrokovaci ove bolesti, do sada nisu utvrđene, niti eksperimentalno proučavane na području Republike Srpske, autorima je poslužila kao povod da u ovom radu detaljnije prouče etiologiju bolesti i neke značajnije patogene, morfološke i odgajivačke odlike izolovanog parazita s obzirom na činjenicu da su u svijetu do sada pronađene i opisane četiri vrste iz ovog roda kao prouzrokovaci antraknoze ploda paprike, i to: *Colletotrichum capsici* (Sydow) Butler et Bisby, *C. coccodes* (Wallr.) Hughes, *C. gloeosporioides* Penz. i *C. acutatum* Simmonds.

Na osnovu dobijenih rezultata proučavanja patogenih, morfoloških i odgajivačkih odlika tri odabrana izolata autori su zaključili da svi proučavani izolati najveću sličnost ispoljavaju sa vrstom *Colletotrichum gloeosporioides* - prouzrokovacem antraknoze ploda paprike, koja je u ovom radu prvi put utvrđena na području Republike Srpske, ali i prethodne Jugoslavije.

60. Bača, F., Stojčić, J., Trkulja, V., Radanović, S., Lopandić, D., Živanović, Dragica, Paravac, D. (1999): The results of monitoring *Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte in Republica Srpska in 1999. 4th FAO/TCP Meeting, 5th EPPO ad hoc Panel and the 6th International IWGO – Workshop on *Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte. Summary of the abstracts: 6–7, Paris, France.

T₈₂ 0,5

The abundance of imagoes of western corn root worm (WCR) and their territorial distribution over the regions of Republika Srpska were monitored by pheromone traps "Csalomon" and yellow sticky traps "Pherocom^{AM}". The survey encompassed all communities as in 1998, with a further spread towards west and south west all the way to the border with Croatia. Traps were set in 51 locations within 24 communities.

According to the obtained data in 1999, the insect abundance increased three, i.e. two times on pheromone, i.e. yellow sticky traps, respectively. The total number of trapped insects per location over the investigation period varied from 1 to 569 on pheromone traps, i.e. 1 to 47 on yellow sticky traps. Based on data obtained for the number of insects trapped on pheromone traps, all localities can be classified into three groups:

1. Locations with the total number of over 300 trapped beetles, or a daily maximum of 9 insects; in 2000, the economic level of larvae if maize is continuously cropped would amount to: 569 in Amajlija, 489 in Brodac, 309 in Bijeljina probably 233 in Brezovo Polje and 227 in Karakaj.
2. Locations with the total number of 100-200 trapped insects with the economic level of beetles in 2000 of: 190 in Trnovi, 159 in Dragaljevac, 158 in Tabus and 126 in Plazulja.
3. Locations with less than 100 trapped insects: 12 out of the total 22 locations are with 50-100 trapped insects, 6 locations with 25-50 insects and 4 locations with less than 50 insects or less than an insect per day.

61. Stojčić, J., Trkulja, V., Bulthuis, J.W. (2000): Holandska iskustva u suzbijanju *Phytophthora infestans* prouzrokovaca plamenjače krompira. Peto savjetovanje agronoma Republike Srpske. Zbornik rezimea, Teslić.

T₈₂ 0,5

Autori u ovom radu iznose da je u 1999. godini na području Republike Srpske, usljed veoma povoljnih ekoloških činilaca (temperature, količine padavina i vlažnosti vazduha), došlo do epifitotične pojave plamenjače krompira, zbog čega su zabilježeni veoma veliki gubici u prinosu krompira. Razlozi za to su bili, osim povoljnih ekoloških faktora za razvoj parazita, nedovoljno poznavanje biologije i epidemiologije *P. infestans*, što je dovelo do nestručne i neblagovremene primjene fungicida u zaštiti krompira od ove bolesti.

Međutim, u nekim razvijenim zemljama svijeta, pitanju suzbijanja *P. infestans* se poklanja veoma velika pažnja zbog čega su gubici prinosa svedeni na tolerantnu mjeru. Među ovim zemljama posebno se izdvaja Holandija, koja je ujedno i najveći svjetski izvoznik sjemenskog krompira, što je autorima i poslužilo kao povod da u ovom radu razmotre neka najznačajnija iskustva u suzbijanju

ovog opasnog parazita krompira u Holandiji, s ciljem da se i kod nas ovakva iskustva što prije počnu primjenjivati, kako bismo gubitke prouzrokovane ovim patogenom smanjili na razumnu mjeru.

62. Bača, F., **Stojčić, J.**, Trkulja, V., Radanović, S., Lopandić, D., Živanović, Dragica, Paravac, D. (2000): Rezultati praćenja pojave i širenja kukuruzne zlatice *Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte u Republici Srpskoj u 1998. i 1999. godini. Peto savjetovanje agronoma Republike Srpske. Zbornik rezimea, Teslić.

T₈₂ 0,5

U ovom radu autori su pratili pojavu i teritorijalno širenje kukuruzne zlatice *Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte u Republici Srpskoj tokom 1998. i 1999. godine primenom feromonskih klopki "Csalomon" i žutih lepljivih klopki "Pherocom^{AM}". U prvoj godini ispitivanja bilo je obuhvaćeno 35 lokaliteta, od toga 23 lokaliteta na prostoru do 50 km zapadno od jugoslovenske granice, po 3 lokaliteta na 50 do 100 km i 100 do 150 km i 6 lokaliteta na preko 150 km idući prema zapadu. U drugoj 1999. godini obuhvaćena je teritorija 24 opštine sa 51 lokalitetom. Smanjen je broj lokaliteta u istočnom delu, a povećan u zapadnom. Do 50 km prema zapadu obuhvaćeno je 14 lokaliteta, na 50 do 100 km 5, na 100 do 150 km 11, a preko 150 km 21 lokalitet. Od 1999. godine praćenje se izvodi u okviru projekta Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske.

Tokom dvogodišnjeg perioda praćenja registrovano je ukupno 6.607 jedinki, uglavnom mužjaka. Od toga u prvoj godini 2.937, a u drugoj 3.749. Na feromonskim klopka bio je veći ulov i po broju jedinki i po broju lokaliteta. Po godinama i ukupnom broju od 2.937 imaga u 1998, na feromonskim je bilo 2.858(97,3%), na žutim 79 (2,7%). U 1999. od 3.749, na feromonskim je bilo 3.535 (94,3%), a na žutim 214 (5,7%). Po godinama i lokalitetima, prisustvo imaga na feromonskim klopka registrovano je u 32 od 35 lokaliteta, (91,4%) u 1998. i u 31 od 51 lokaliteta, (60,8%) u 1999. Na žutim klopka ustanovljeno je malobrojno prisustvo imaga u 19 lokaliteta (54,3%), u prvoj i u 25 lokaliteta (49,0%), u drugoj godini. Efikasnost feromonskih klopki u odnosu na žute bila je 36,2 puta veća u 1998. i 16,5 puta u 1999.

Na osnovu najveće zastupljenosti u strukturi setve u Semberiji (51,2%), kukuruz se najviše gaji u monokulturi na delu teritorije do 100 km zapadno od Drine. U ovim delovima brojnost populacije u 1999. godini je dostigla ekonomski nivo u znatnom broju lokaliteta.

63. Janjić, V., **Stojčić, J.** (2000): Zaštita bilja i zakonska regulativa. Peto savjetovanje agronoma Republike Srpske. Zbornik rezimea, Teslić.

T₈₂ 0,5

U ovom radu autori navode da zaštita ratarskih, povrtarskih i voćnih biljaka od bolesti, štetočina i korova predstavlja jednu od krupnih mogućnosti koje stoje čovjeku na raspolaganju za povećanje biljne proizvodnje. Ovo utoliko prije što se smatra da čovjeku ostaje na raspolaganju ono što ovi štetni organizmi ostave.

Da bi oblast zaštite bilja mogla savršeno da funkcioniše, autori navode da sve stvari koje u njoj postoje trebaju da budu zakonskim i podzakonskim aktima regulisane, uključujući i rad i korištenje genetički modifikovanih organizama. Istovremeno, zakonska regulativa mora biti usaglašena sa zakonskim regulativama drugih zemalja i međunarodnih organizacija, posebno zemalja Evropske unije. Kada se ovo postigne, ili uporedo s tim treba da se obezbijedi vršenje efikasnog nadzora nad sprovođenjem donešenih propisa u zaštiti biljaka i pratećih propisa, posebno inspeksijskog nadzora.

64. Konstantinov, K., Mladenović-Drinić, S., Mičić, N., **Stojčić, J.** (2000): Genetički modifikovani organizmi, stanje i perspektive. Peto savjetovanje agronoma Republike Srpske. Zbornik rezimea, Teslić.

T₈₂ 0,5

U ovom radu autori prikazuju rezultate dobijene u svijetu i kod nas u genetičkim modifikacijama značajnih gajenih biljnih vrsta (kukuruz, soja, pšenica, pirinač, pamuk, duvan, ukrasne biljne vrste, drvenaste biljke i dr.), kao i osobine koje su genetički izmijenjene kod navedenih biljnih vrsta.

Zakonska regulativa stvaranja, zaštite autorskih prava, uvođenja u proizvodnju i promet genetički modificiranih organizama je dosta ujednačena u zemljama Evrope, a u poređenju sa SAD predviđa više neophodnih informacija i više ograničenja prilikom zahijeva za uvođenje ovih genotipova u proizvodnju. U radu autori daju pregled propisa nekoliko evropskih zemalja, kao i prijedlog rješenja koja se pripremaju u našoj zemlji.

65. Stojić, J., Trkulja, V., Čovićković, Ž. (2000): Etiološka proučavanja pojave alternariozne truleži ploda jabuke u okolini Banja Luke. XI jugoslovenski simpozijum o zaštiti bilja i savetovanje o primeni pesticida. Zbornik rezimea: 35, Zlatibor.

T₈₂ 0,5

Tokom pet mjeseci, od oktobra 1998. do februara 1999. godine, u pojedinim skladištima privatnih proizvođača jabuke, u široj okolini Banja Luke, sakupljen je veći broj plodova ove voćne vrste sa ispoljenim karakterističnim simptomima alternariozne truleži. Medutim, činjenica da fitopatogene gljive iz roda *Alternaria*, prouzrokovajući ove bolesti, do sada nisu utvrđene, niti eksperimentalno proučavane na području Republike Srpske, autornma je poslužila kao povod da u ovom radu detaljnije prouče etiologiju bolesti i neke značajnije patogene, morfološke i odgajivačke odlike izolovanog parazita.

Na osnovu dobijenih rezultata proučavanja patogenih, morfoloških i odgajivačkih odlika pet odabranih izolata autori su zaključili da svi proučavani izolati najveću sličnost ispoljavaju sa vrstom *Alternaria alternata* (Fr.) Keissler; syn. *A. tenuis* Nees - prouzrokovavšem alternariozne truleži plodova jabuke, kojoj najverovatnije i pripadaju.

66. Bača, F., Stojić, J., Trkulja, V., Radanović, S., Lopandić, D., Živanović, Dragica, Paravac, D. (2000): The results of monitoring *Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte in Republic of Srpska in 2000. 5th FAO/TCP Meeting, 6th EPO ad hoc Panel and the 7th International IWGO - Workshop: Western Corn Rootworm *Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte. Abstracts: 18, Stuttgart, Germany.

T₈₂ 0,5

Considering the beginning of the flight of WCR registered in Belgrade-Zemun Polje in 2000, it started one month earlier (third decade of June), monitoring in RS cover about 80% period of WCR total WCR population. Out of 1972 beetles registered, 1247 in 11 location, or 133,4 per location were found within the first 50-km from Yugoslavian border. At the distance of 51-100 km to the west it was registered 234 beetles in 4 location or 58,5 per location. At 101-150 km it was registered 480 beetles in 7 location or 68,6 per location. The beetles were trapped in 31 of 50 locations (62,0%). The insect abundance in 1999 was 1,8 times as great as in 2000. The decrease from 3532 to 1972 was as a consequence of extremely dry and hot summer. Weather conditions differ particularly in reduced amount, almost total absence of precipitation during second half of July and the whole August.

Precipitation during the two months period (July 10 to September 10) amounted to 28,7 mm and 90,6 mm in the Eastern, i.e. Western part of RS, respectively. The greatest abundance and mass migration of WCR were recorded during the period with some rain. In the second and third decade of July 1214 or 61,6% WCR beetles were trapped. In August 357 in the first and 342 beetles i.e. 18,1% and 17,3% in the second half of months, respectively. During 15 days of September 59 WCR, or only 3,0% of the total number of 1972 was registered. Precipitation amount in August was 5,0 mm in Bijeljina, Eastern part, and 13,2 mm in Banja Luka, Western part of RS. According to the obtained data in 2000 the total insect abundance decreased almost two times due to the environmental conditions. Spreading to the Western part of (RS) continued. Percentage of WCR trapped according to the average number of beetles per location/distance was 22,4%, 26,3%, 0,2%, and 14,9%, 15,0% and 0,1% in 2000 and 1999, respectively.

67. **Stojčić, J., Radanović, S., Teinović, Ružica, Trkulja, V. (2001):** Suša i njene posljedice na proizvodnju kukuruza u Republici Srpskoj u 2000. godini. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: Poljoprivreda Republike Srpske u novom milenijumu. Zbornik rezimea: 65–66, Teslić.

T₈₂ 0,5

U ovom radu autori navode da je u Republici Srpskoj 2000. godina, po mnogim karakteristikama, kao i ostvarenim prinosima većine gajenih jarih biljnih vrsta, a naročito kukuruza, može smatrati jako sušnom, sa naročito izraženom pojavom ljetne suše. Tako je u 2000. godini prosječan prinos zrna kukuruza, kao vodeće gajene biljne vrste u Republici Srpskoj, iznosio 2,3 t/ha, što je za 53% manje u odnosu na prinos iz 1999. godine, odnosno za 28% manje u odnosu na višegodišnji prosjek. Zbog svega navedenog u Republici Srpskoj je u 2000. godini, u poređenju sa prethodnom, usljed posljedica suše izgubljeno oko 417.000 tona zrna merkantilnog kukuruza.

Zbog toga autori ističu da bi ubuduće, da bi se ublažile štetne posljedice suše na proizvodnju kukuruza u Republici Srpskoj, bilo potrebno blagovremeno i kvalitetno obavljati sve agrotehničke operacije, uključujući sjetvu tolerantnih hibrida i navodnjavanje, gdje god je to moguće, s jedne, i dalje raditi na stvaranju novih genotipova kukuruza otpornih na sušu, s druge strane.

68. **Stojčić, J., Radanović, S., Teinović, Ružica, Trkulja, V. (2001):** Potrebe i mogućnosti proizvodnje sjemena hibridnog kukuruza u Republici Srpskoj. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: Poljoprivreda Republike Srpske u novom milenijumu. Zbornik rezimea: 67–68, Teslić.

T₈₂ 0,5

Autori u radu navode da su potrebe za sjemenom hibridnog kukuruza u Republici Srpskoj velike i iznose oko 3.000 t računato na višegodišnji prosjek za sjetvu 150.000-160.000 ha merkantilnog kukuruza. Povećanje sjetvenih površina pod kukuruzom je moguće na račun neobrađenih oraničnih površina, ali dalje povećanje ukupne proizvodnje kukuruza u Republici Srpskoj teba ići u pravcu povećanja prinosa po jedinici površine. Od ukupnih potreba u sjemenu 85% se uvozi i to uglavnom iz SR Jugoslavije, a samo 15% se obezbjeđuje iz domaće proizvodnje.

Zbog toga, autori u radu ističu da bi sjemensku proizvodnju kukuruza u narednom periodu trebalo povećati do nivoa 50% od potreba, zašto postoje određeni ograničavajući činioci, koje autori u radu elaboriraju, kao i metode za njihovo prevazilaženje.

69. **Stojčić, J., Trkulja, V. (2001):** Najznačajniji paraziti kupusa u Republici Srpskoj. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: Poljoprivreda Republike Srpske u novom milenijumu. Zbornik rezimea: 101, Teslić.

T₈₂ 0,5

Autori u ovom radu navode da u Republici Srpskoj nisu rijetki slučajevi da na pojedinim proizvodnim parcelama usljed napada raznih parazita (prije svega fitopatogenih gljiva i bakterija), dolazi do pojave umanjenja vitalnosti, a nerijetko i prijevremenog izumiranja i propadanja oboljelih biljaka, što neminovno dovodi do smanjenja prinosa kupusa. Nažalost, proizvođači kupusa često ovo smanjenje prinosa pravdaju "nepovoljnošću godine", raznim abiotičkim faktorima, propustima u agrotehnici i drugim faktorima, a da često pravi uzrok smanjenja prinosa potcjenjuju ili upotpunosti previđaju. Ovo je autorima i poslužilo kao povod da u ovom radu ukažu na najznačajnije parazite kupusa i simptome koje oni prouzrokuju na oboljelim biljkama.

U radu je opisano 7 najznačajnijih parazita koji se najčešće pojavljuju i prouzrokuju najveće ekonomske štete pri gajenju kupusa u Republici Srpskoj, a to su: *Plasmodiophora brassicae* Woronin - prouzrokovač kile kupusa; *Fusarium oxysporum* Schlecht. ex Fries f. sp. *conglutinans* (Wollenw.) Snyder et Hansen - prouzrokovač fuzarioznog uvenuća kupusa; *Leptosphaeria maculans* (Desm.) Ces. et de Not. (anamorf: *Phoma lingam* (Tode) Desm. - prouzrokovač suve truleži korijena kupusa; *Rhizoctonia solani* Kuhn - prouzrokovač suve truleži glavica kupusa; *Peronospora parasitica* (Pers.)

Fr. - prouzrokovatelj plamenjače kupusa; *Xanthomonas campestris* pv. *campestris* (Pammel) Dowson - prouzrokovatelj crne truleži ili sudovne bakterioze kupusa, te *Erwinia carotovora* ssp. *carotovora* (Jones) Bergery et al. - prouzrokovatelj vlažne truleži glavica kupusa.

Osim toga, autori u radu navode i mjere suzbijanja ovih značajnih patogena kupusa.

70. Bača, F., **Stojčić, J.**, Trkulja, V., Radanović, S., Lopandić, D., Živanović, Dragica, Paravac, D. (2001): Dinamika populacije imaga kukuruzne zlatice *Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte u Republici Srpskoj u 2000. godini. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: Poljoprivreda Republike Srpske u novom milenijumu. Zbornik rezimea: 107–108, Teslić.

T₈₂ 0,5

Autori su ovom radu pratili dinamiku populacije imaga kukuruzne zlatice *Diabrotica virgifera virgifera* LeConte na teritoriji Republike Srpske tokom 2000. godine u 24 opštine na 50 lokaliteta. Vremenski uslovi u 2000. godini razlikovali su se od vremenskih uslova u 1999. godini prvenstveno u većoj sumi efektivnih temperatura i manjoj količini padavina od početka praćenja, tj. do postavljanja klopki. Navedeni uslovi ubrzali su pojavu imaga kukuruzne zlatice, tako da je oko jedne trećine populacije ostalo neregistrovano. Tokom druge polovine jula i skoro celog avgusta palo je veoma malo kiše. Nepovoljni vremenski uslovi sa temperaturama preko 30°C, niskom i zemljišnom i vazdušnom vlagom, delovali su negativno na sve razvojne stadijume ove štetočine, ali su i ubrzali izletanje imaga.

Autori navode da su pristupstvo imaga registrovali u 31 od 50 lokaliteta ili na 62,0% teritorije Republike Srpske, dok u 19 lokaliteta zapadno od Banja Luke, u 2000. godini, kukuruzna zlatica još nije dospela. Od ukupno 1972 uhvaćene jedinke pri prvom pregledu uhvaćeno je 1214 imaga (61,6%), pri drugom pregledu 357 (18,1%), pri trećem 342 (17,3%) i pri četvrtom pregledu 59 jedinki (3,0%). Ukupna brojnost insekata za isti period vremena praćenja u 1999. godini bila je 1,8 puta veća nego u 2000 godini. Smanjenje uhvaćenog broja jedinki sa 3532 u 1999. godini na 1972 u 2000. godini bilo je posledica ranije pojave imaga od vremena početka njihovog praćenja, zbog čega svi nisu registrovani, kao i ekstremnih uslova ranog, suvog i toplog leta, zbog čega je bio veći mortalitet imaga ove štetočine.

71. **Stojčić, J.**, Trkulja, V. (2001): Pojava *Pyrenophora teres* kao jedan od uzroka žućenja i propadanja ječma u Republici Srpskoj krajem 2000. godine. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: Poljoprivreda Republike Srpske u novom milenijumu. Zbornik rezimea: 110, Teslić.

T₈₂ 0,5

Krajem 2000. godine na području Republike Srpske uočena je masovna pojava žućenja i propadanja usjeva ječma, koja je na pojedinim parcelama bila ispoljena u različitom intenzitetu. Ova pojava je privukla pažnju autora, zbog čega su oni iz većeg broja lokaliteta sa šireg područja, od Bijeljine do Novog Grada, prikupili uzorke požutjelih biljaka ječma, koji su potom analizirani u Fitopatološkoj laboratoriji Poljoprivrednog Instituta u Banjoj Luci.

Tokom analize autori su utvrdili da su se ispoljeni simptomi žućenja međusobno razlikovali, što je ukazivalo da su navedene promjene na pojedinim parcelama najvjerovatnije prouzrokovali različiti faktori ili agensi. Međutim, pažnju autora posebno je privukao jedan tip simptoma žućenja lista ječma, koji je bio ispoljen na oko 60% prikupljenih uzoraka, dostavljenih na laboratorijsku analizu. Na različitim uzorcima prikupljenim u raznim lokalitetima utvrđeno je postojanje dvije forme navedenog simptoma, i to tzv. "mrežasta" i "tačkasta" forma. Laboratorijskom analizom uzoraka autori su utvrdili da je oba tipa simptoma prouzrokovala ista fitopatogena gljiva, ali sa dva svoja varijeteta, i to: *Pyrenophora teres* f. *teres* Drechs., koja izaziva mrežavost i *P. teres* Drechs. f. *maculata* Smedeg., koja izaziva tačkaste pjege.

U radu je navedena i biologija, epidemiologija i mjere za suzbijanje ovog veoma značajnog parazita ječma.

72. Trkulja, V., **Stojčić, J.** (2001): Značaj i opasnost od pojave *Erwinia amylovora* - prouzrokovaca bakterijske plamenjače jebuke i kruške i drugih *Rosaceae*-a u Republici Srpskoj u 2000. godini. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: Poljoprivreda Republike Srpske u novom milenijumu. Zbornik rezimea: 139–140, Teslić.

T₈₂ 0,5

Početak maja 2000. godine sa jedne okućnice u predgrađu Banja Luke u Fitopatološku laboratoriju Poljoprivrednog instituta u Banjoj Luci dostavljeni su uzorci oboljelih mladara jabuke i kruške sa ispoljenim karakterističnim simptomima bakterijske plamenjače. Činjenica da su autori laboratorijski identifikovali da je navedene simptome prouzrokovala karantinska bakterija *E. amylovora* poslužila im je kao povod da odmah reaguju i izvjeste Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske o svom nalazu. Osim toga, autori iznose da su do kraja maja obišli područje od Novog Grada do Bijeljine i sa okućnica i iz zasada jabuke, kruške i dunje prikupili veliki broj uzoraka oboljelih mladara i mladih plodova navedenih voćnih vrsta, u kojima su takođe laboratorijski identifikovali prisustvo ove bakterije, na osnovu čega su konstatovali da je bolest dobila karakter epifitocije na teritoriji Republike Srpske.

Razlog za ovako jak napad parazita su vjerovatno visoke temperature koje su vladale tokom proljeća 2000. godine, a koje su veoma pogodovale umnožavanju epifitne populacije *E. amylovora*, tako da su u fazi cvjetanja ostvarene masovne infekcije, koje su rezultirale epifitotičnom pojavom bolesti. U raznošenju bakterije i širenju bolesti najvjerovatnije su vrlo značajnu ulogu imale pčele i drugi insekti, jer je vrijeme bilo sušno, tako da kišne kapi vjerovatno nisu imale veći značaj. Isto tako, treba napomenuti da je na jaku pojavu bakterijske plamenjače u 2000. godini, svakako, imala uticaja i prethodna 1999. godina, koja je bila izrazito kišovita, što je vjerovatno doprinjelo nagomilavanju inokuluma.

Osim navedenog autori su u radu opisali karakteristične simptome bolesti ispoljene na najznačajnijim domaćinima ove bakterije, kao i simptome nalik bakterijskoj plamenjači koje na navedenim domaćinima prouzrokuju drugi fitopatogeni organizmi, te odlike same bakterije, kao i biologiju i epidemiologiju i integralne mjere suzbijanja ovog patogena.

73. Bača, F., **Stojčić, J.**, Trkulja, V., Radanović, S., Lopandić, D., Živanović, Dragica, Paravac, D. (2001): Effects of precipitation and temperatures on the level of *Diabrotica virgifera virgifera* population in the Republic of Srpska in 2000 and 2001. XXI IWGO Conference and VIII *Diabrotica* Subgroup Meeting, Abstracts and participants: 17, Legnaro-Padua-Venice, Italy.

T₈₂ 0,5

Monitoring of incidence and spreading of WCR imagoes over pheromone traps were done as in previous years. The obtained results were analysed by comparison of the number of WCR imagoes over years and sums of precipitation and temperatures in Bijeljina, Doboj and Banja Luka. The favourable year of 1999 supported the development of the WCR population in 2000. Moreover, very warm April in 2000 with about 150⁰C HU accelerated larval hatching in maize continuous cropping in the area of Bijeljina; it also slowed down and reduced maize root development. Lack of nutrients and faster silk maturing resulted in significant WCR reduction in 2000 in comparison to 1999.

In 2001, the population increased by about 50% in relation to 2000 and equalled the abundance in 1999. The total number of imagoes per population amounted to 3532, 1972 and 3722 in 1999, 2000 and 2001, respectively.

74. Trkulja, V., **Stojčić, J.**, Dardić, M., Jerinić, Nada (2001): Etiološka proučavanja pojave žutog uvenuća kupusa u okolini Banja Luke. V jugoslovensko savetovanje o zaštiti bilja. Zbornik rezimea: 35–36, Zlatibor.

T₈₂ 0,5

Autori u ovom radu navode da su tokom jula i avgusta 2000. godine na području Lijevče polja, u okolini Banja Luke, na pojedinim parcelama, utvrdili i do 70% biljaka kupusa sa ispoljenim simptomima žutog uvenuća. Činjenica da ovako jak intenzitet pojave ove bolesti kupusa na ovom području do sada nije utvrdila autorima je poslužila kao povod da u ovom radu detaljnije prouče etiologiju bolesti i neke značajnije patogene, morfološke i odgajivačke odlike izolovanog parazita, te da utvrde da li između pojedinih sorti i hibrida, koji su najviše zastupljeni u proizvodnji kupusa na ovom području, postoji razlika u ispoljavanju osjetljivosti prema ovom patogenu, što bi moglo imati značaja za njegovo suzbijanje, a samim tim i za ostvarivanje stabilnih prinosa kupusa u Lijevče polju.

Na osnovu rezultata dobijenih pri proučavanju patogenih, morfoloških i odgajivačkih odlika odabranih izolata patogene gljive prouzrokovala žutog uvenuća kupusa na području Lijevče polja, autori su zaključili da svi pripadaju vrsti *Fusarium oxysporum* Schlecht. ex Fries f. sp. *conglutinans* (Wollenw.) Snyder et Hansen, koja je u ovom radu prvi put utvrđena na području Republike Srpske.

Testiranjem osjetljivosti 10 odabranih sorti i hibrida kupusa autori su utvrdili da sorte Varaždinac, Kopenhagener market i Ditmarscher i hibridi kupusa Histona F₁, Delphi F₁, Admiral i Fieldforce F₁ ispoljavaju osjetljivost prema tri proučavana izolata gljive, manifestovanu u vidu intenzivne pojave simptoma, a potom i potpunog propadanja inokulisanih biljaka, dok hibridi Bravo F₁, Satelite F₁ i Bejo 1860 F₁ nakon 30 dana ne ispoljavaju siptome zaraze, pa su otporni prema proučavanim izolatima gljive, o čemu u budućnosti svakako treba voditi računa pri izboru sorata i hibrida kupusa za gajenje na ovom području.

75. **Stojčić, J.**, Trkulja, V., Lević, Jelena, Ostić, G., Petrović, Tijana (2001): Ustanovljavanje *Fusarium trichothecioides* u uvezenom sjemenskom krompiru. V jugoslovensko savetovanje o zaštiti bilja. Zbornik rezimea: 79, Zlatibor.

T₈₂ 0,5

Tokom marta 1999. godine u nekoliko skladišta na području Lijevče polja u Republici Srpskoj na sjemenskim krtolama sorte Jaerla uvezenim iz Holandije, kada je utvrđeno prisustvo i do 6% krtola sa ispoljenim simptomima suve truleži.

Autori su u ovom radu prikazali rezultate proučavanja odgajivačkih, morfoloških i patogenih karakteristika prouzrokovala navedene bolesti, na osnovu kojih su utvrdili da su krtole sjemenskog krompira uvezenog iz Holandije bile inficirane s heterogenim sojem gljive *Fusarium trichothecioides* Wollenweb. Prema novom konceptu vrsta *F. trichothecioides* je svrstana u vrstu *F. sambucinum* Fuckel *sensu stricto* (Nelson et al., 1983; Nirenberg, 1995). Za utvrđenu vrstu gljive, koja ranije nije utvrđena u Republici Srpskoj, poznato je da prouzrokuje prašnu bijelu trulež krtola krompira i pojavljuje se u Evropi, Sjevernoj Americi i Australiji, nanoseći ponekad ozbiljne gubitke sjemenskom krompiru (Booth, 1971).

76. **Stojčić, J.**, Radanović, S., Trkulja, V., Teinović, Ružica (2002): Aktuelni problemi proizvodnje kukuruza u Republici Srpskoj. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: "Valorizacija resursa za proizvodnju hrane u Republici Srpskoj". Zbornik rezimea: 31, Teslić.

T₈₂ 0,5

Proizvodnja kukuruza u Republici Srpskoj ima nacionalni značaj, kako zbog svog obima (oko 40% svih sjetvenih površina), tako i zbog svoje izuzetno visoke ekonomske vrijednosti, koja je za nekoliko puta ekvivalentno veća od pojedinačnih proizvodnji drugih ratarskih biljnih vrsta.

Međutim, u ovom radu autori ističu da je u posljednje tri godine, uz zadržavanje gotovo istih sjetvenih površina, ukupna proizvodnja kukuruza značajno varirala. Tako je 1999. godine ova proizvodnja iznosila 784.178 tona, sa prosječnim prinosom od 4,9 t/ha. Zbog posljedica suše u 2000-toj godini, proizvodnja kukuruza je smanjena u odnosu na 1999. godinu za 53% i uz prosječan prinos od 3,2 t/ha iznosila je 367.187 tona. Međutim, tokom 2001. godine, usljed nepovoljnih vremenskih prilika lokalnog karaktera (poplave i suše), došlo je do smanjenja žetvenih površina u odnosu na sjetvene, tako da je ukupna produkcija zrna, uz prosječan prinos od 4 t/ha, iznosila 588.972 tone.

Autori u radu dalje elaboriraju koji su osnovni razlozi za ovakvo stanje i predlažu mjere kako bi se ovakvo stanje što prije prevazišlo.

77. Trkulja, V., **Stojčić, J.** (2002): Najznačajniji paraziti uskladištenih plodova kruške i mogućnosti njihovog suzbijanja. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: "Valorizacija resursa za proizvodnju hrane u Republici Srpskoj". Zbornik rezimea: 112–113, Teslić.

T₈₂ 0,5

Autori u ovom radu ukazuju na najznačajnije parazite uskladišenih plodova kruške i karakteristične simptome koji oni prouzrokuju na oboljelim plodovima, kao i mjere za njihovo suzbijanje, kako bi se ekonomski gubici koje ovi paraziti prouzrokuju ako ne potpuno izbjegli, onda bar sveli na tolerantnu mjeru.

U radu su opisani simptomi koje prouzrokuju sledeće vrste fitopatogenih gljiva: *Monilinia fructigena* (Aderhold et Ruhl.) Honey ex Whetzel; syn. *Sclerotinia fructigena* Aderhold et Ruhl. (anamorf: *Monilia fructigena* Pers.) - prouzrokovač mrke truleži ploda kruške; *Botryotinia fuckeliana* (de Bary) Whetzel; syn. *Sclerotinia fuckeliana* (de Bary) Fuckel (anamorf: *Botrytis cinerea* Pers.) - prouzrokovač sive truleži ploda kruške; *Penicillium expansum* Link - prouzrokovač zelene plijesni ploda kruške; *Glomerella cingulata* (Stonem.) Spauld. et Schrenk (anamorf: *Colletotrichum gloeosporioides* (Penz.) Penz. et Sacc.; syn. *Gloeosporium fructigenum* Berk.) - prouzrokovač gorke truleži ploda kruške; *Trichothecium roseum* (Pers.:Fr.) Link; syn. *Cephalothecium roseum* Corda - prouzrokovač ružičaste truleži ploda kruške; *Alternaria alternata* (Fr. ex Fr.) Keissler - prouzrokovač alternariozne truleži ploda kruške; *Pezicula malicorticis* (H. Jackson) Nannf. (anamorf: *Cryptosporangium curvispora* (Peck) Gremmen; syn. *Gloeosporium perennans* Zeller et Childs) - prouzrokovač truleži ploda kruške "volovsko oko"; *Venturia pirina* Aderh. (anamorf: *Fusicladium pyrinum* (Lib.) Fuckel.) - prouzrokovač čađave krastavosti kruške; *Phytophthora cactorum* (Lebert et Cohn) J. Schrot. i *P. syringae* (Kleb.) Kleb. - prouzrokovači fitoforozne truleži ploda kruške i *Rhizopus stolonifer* (Ehrenb.) Lind - prouzrokovač vlažne truleži ploda kruške.

Osim navedenih, u radu se opisani i drugi paraziti, koji prouzrokuju manje značajne bolesti plodova kruške, kao što su: *Pezicula alba* Guthrie (anamorf: *Phlyctanea vagabunda* Desm.; syn. *Gloeosporium album* Osterw.); *Botryosphaeria obtusa* (Schwein.) Shoemaker (anamorf: *Sphaeropsis malorum* Berk.); *Mycosphaerella pyri* (Auersw.) Boerema; syn. *M. sentina* (Fr.:Fr.) Schrot. (anamorf: *Septoria pyricola* (Desmaz.) Desmaz.); *Diplocarpon mespili* (Sorauer) Sutton; syn. *Fabraea maculata* Atk. (anamorf: *Entomosporium mespili* (DC.) Sacc.); *Nectria galligena* Bres. (anamorf: *Cylindrocarpon heteronemum* (Berk. et Broome) N.J. Jollennjeb.); *Cladosporium herbarum* (Pers.:Fr.) Link (teleomorf: *Mycosphaerella tassiana* (De Not.) Johans.); *Podosphaera leucotricha* (Ellis et Everh.) Salmon; *Coprinus psychromorbidus* Redhead et Traquair; *Mucor piriformis* E. Fischer; *Phialophora malorum* (Kidd et Beaumont) McColloch; *Schizothyrium pomi* (Mont.:Fr.) Arx (anamorf: *Zygothia jamaicensis* Mason) i *Gloeodes pomigena* (Schnjein.) Colby.

Isto tako, u radu se opisani i karantinski paraziti koji prouzrokuju simptome na plodovima kruške i mogu se njima prenijeti, o čemu posebno treba voditi računa, kao što su: *Monilinia fructicola* (Wint.) Honey, *Alternaria gaisen* Nagano (syn. *A. kikuchiana* S. Tanaka) i *Erwinia amylovora* (Burrill) Winslow et al.

78. **Stojčić, J.**, Radanović, S., Teinović, Ružica (2002): Novi banjalučki dvolinijski hibrid BLSK-48. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: "Valorizacija resursa za proizvodnju hrane u Republici Srpskoj". Zbornik rezimea: 32, Teslić.

T₈₂ 0,5

Stručnjaci Poljoprivrednog instituta Banja Luka prof. dr Jovo Stojčić, dipl. inž. Slavko Radanović i dipl. inž. Ružica Teinović, podnijeli su zahtjev, pod brojem 8580/98. od 06. 04. 1998. godine, Saveznom zavodu za biljne i životinjske genetičke resurse, Beograd pri Saveznom ministarstvu poljoprivrede SR Jugoslavije, za priznavanje i uvođenje u proizvodnju hibrida kukuruza pod nazivom BLSK-48.

Na osnovu postignutih rezultata trogodišnjeg ispitivanja hibrida u oglednom polju i laboratoriji, Savezni zavod za biljne i životinjske genetičke resurse - Beograd, donio je rješenje pod brojem 4/008-514/025 od 02. 11. 2001. godine o priznavanju i odobrenju uvođenja u proizvodnju dvolinijskog hibrida kukuruza - *Zea mays* L. pod nazivom BLSK-48, grupe zrenja (FAO) 400. Stvaralac hibrida

BLSK-48 je Poljoprivredni institut iz Banja Luke, a u njegovom stvaranju su učestvovali oplemenjivači prof. dr Jovo Stojčić, dipl. inž. Slavko Radanović i dipl. inž. Ružica Teinović.

Autori u radu navode osbine novostvorenog hibrida kukuruza BLSK-48, koji se preporučuje za gajenje u ravničarskom i brdskom području Republike Srpske.

79. **Stojčić, J., Trkulja, V. (2002):** Najznačajniji paraziti prouzrokovajući bolesti crnog luka. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: "Valorizacija resursa za proizvodnju hrane u Republici Srpskoj". Zbornik rezimea: 64–65, Teslić.

T₈₂ 0,5

U ovom preglednom radu autori su opisali sledeće parazite prouzrokovaoce bolesti crnog luka i simptome koje oni prouzrokuju na oboljelim biljkama: *Peronospora destructor* (Berk.) Casp. ex Berk. – prouzrokovatelj plamenjače crnog luka; *Fusarium oxysporum* f. sp. *cepae* (Hans.) Snyder et Hans. – prouzrokovatelj bazalne truleži lukovice i fuzarioznog uvenuća crnog luka; *Colletotrichum circinans* (Berk.) Vogl. – prouzrokovatelj čađavosti pokožice (antraknoze) crnog luka; *Botrytis allii* Munn (syn. *B. aclada* Fresen.) i *B. cinerea* Pers.:Fr. (teleomorf: *Botryotinia fuckeliana* (de Bary) Whetzel) – prouzrokovatelji sive truleži crnog luka; *Botrytis squamosa* J.C. Walker (teleomorf: *Botryotinia squamosa* Vien.-Bourg.) – prouzrokovatelj sive paleži lista crnog luka; *Sclerotium cepivorum* Berk. – prouzrokovatelj bijale truleži crnog luka; *Pyrenochaeta terrestris* (E.M. Hans.) Gorenz et al. (syn. *Phoma terrestris* E.M. Hans.) – prouzrokovatelj ružičaste truleži crnog luka; *Aspergillus niger* Tiegh. – prouzrokovatelj crne plijesni lukovice crnog luka; *Penicillium* spp. – prouzrokovatelji zelene plijesni lukovice crnog luka; *Puccinia allii* F. Rudolphi – prouzrokovatelj rđe crnog luka; *Urocystis cepulae* Frost – prouzrokovatelj gari crnog luka; *Pythium* spp. – prouzrokovatelji polijeganja i truleži crnog luka; *Alternaria porri* (Ellis) Cif. – prouzrokovatelj purpurne pjegavosti lista crnog luka; *Cladosporium allii-cepae* (Ranojević) Ellis (teleomorf: *Mycosphaerella allii-cepae* Jordan et al.) – prouzrokovatelj mrljivosti lista crnog luka; *Stemphylium botryosum* Wallr. (teleomorf: *Pleospora tarda* E. Simmons) – prouzrokovatelj crne truleži vrata lukovice crnog luka, kao i *Erwinia carotovora* ssp. *carotovora* (Jones) Bergery et al.; *Pseudomonas gladioli* pv. *alliiicola* (Burkholder) Young et al.; *Pseudomonas viridiflava* (Burkholder) Dowson i *Pseudomonas cepacia* (Burkholder) Palleroni et Holmes – prouzrokovatelji bakterijske vlažne truleži lukovice crnog luka, te virus žute patuljivosti crnog luka (*Onion yellow dwarf virus*).

80. **Stojčić, J., Trkulja, V., Vukša, P. (2002):** Značaj zaštite bilja u poljoprivrednoj proizvodnji Republike Srpske. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: "Valorizacija resursa za proizvodnju hrane u Republici Srpskoj". Zbornik rezimea: 12–13, Teslić.

T₈₂ 0,5

U ovom radu istaknuto je da štetni organizmi nanose poljoprivrednoj proizvodnji redovno određene gubitke koji u prosjeku iznose od 20-30%, a u nekim godinama ti gubici mogu biti i znatno veći, pa čak može doći i do potpunog gubitka prinosa. Zato je obezbjeđenje dovoljnih količina hrane u sadašnjosti i budućnosti moguće ostvariti samo kroz gajenje zdravih biljaka u polju i očuvanje zdravstvenog stanja poljoprivrednih proizvoda u skladištima.

Zbog toga autori u ovom radu ističu da je uloga zaštite bilja u tome da očuva zdravstveno stanje biljaka i uskladištenih proizvoda i da bitno utiče na zaštitu i unapređenje životne sredine. Ovi ciljevi se jedino mogu ostvariti pravovremenim otkrivanjem, praćenjem i suzbijanjem parazita prouzrokovaoća biljnih bolesti, štetočina i korova.

Uzimajući sve naprijed navedeno u obzir autori u radu dalje analiziraju stanje i ulogu zaštite bilja u ukupnoj poljoprivrednoj proizvodnji Republike Srpske, ali i ukazuju na osnovne smjernice njenog daljeg razvoja, kako bi ona uspješno ispunila svoj zadatak i adekvatno odgovorila na sve složenije zahtjeve i izazove tehnologije proizvodnje hrane u 21. vijeku.

81. Ivanović, M., Radanović, D., Dražić, S., Jevđović, R., **Stojčić, J.**, Trkulja, V. (2002): Najznačajnije bolesti lekovitog bilja i njihovo suzbijanje. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: "Valorizacija resursa za proizvodnju hrane u Republici Srpskoj". Zbornik rezimea: 56–58, Teslić.

T₈₂ 0,5

Autori u ovom radu navode da su bolesti lekovitog bilja u nas manje više slične onima koje se pojavljuju i u drugim zemljama sveta. Specifičnosti u nas nastaju zbog ekoloških uslova, tehnologije gajenja, izbora genotipa koji se gaji i sl. Tako npr., u proizvodnji pitome nane u nas problem predstavlja pojava rđe (*Puccinia mentae*), koja u povoljnim uslovima nanosi značajne štete i dosta se teško suzbija. Pri proizvodnji matičnjaka (*Melissa officinalis*) skoro redovne su pojave pegavosti lista, koju prouzrokuje fitopatogena gljiva *Septoria melissae*, i rđe, koju prouzrokuje *Puccinia melissae*. Pojava ove bolesti je izraženija kod starijih zasada jer dolazi do gomilanja biljnih ostataka na kojima se parazit održava. Na piskavici (*Trigonella foenum-graecum*), posebno pri učestalom gajenju na istom mestu, javlja se bela trulež (*Sclerotinia minor*). Kamilica (*Matricaria chamomilla*) je manje napadnuta od biljnih bolesti ali se i na njoj povremeno javlja plamenjača (*Peronospora leptosperma*). Peršun (*Petroselinum sativum*) kao lekovitu biljku, napada pepelnica (*Erysiphe cicchoracearum*) i pegavost lišća (*Septoria apiicola*). Na anisu (*Pimpinella anisum*) javlja se *Plasmopara nivea* prouzrokovatelj plamenjače, *Puccinia pimpinella* uzročnik rđe, a česta je pojava i crne pegavosti cvasti i semena, čiji su prouzrokovatelji *Alternaria* spp. Žalfiju (*Salvia officinalis*) povremeno napada *Oidium erysiphoides* prouzrokovatelj pepelnice, te *Ascochita salvini* prouzrokovatelj pegavosti lista, kao i *Phoma salviae*, uzročnik pegavosti stabla žalfije. Kim (*Carum carvi*) napada *Plasmopara nivea*, a korijandar (*Coriandrum sativum*) *Cercospora coriandri*, a na njemu su registrovane i gljive iz rodova *Plasmopara*, *Puccinia* i *Ramularia*. Lavandu (*Lavandula vera*) napada *Botrytis cinerea*. Mirođiju (*Anethum graveolens*) napada *Puccinia petroselinii*, prouzrokovatelj rđe, kao i druge gljive.

U radu autori navode i druge manje značajne bolesti lekovitih biljaka u nas.

82. Trkulja, V., **Stojčić, J.**, Jasnić, S. (2002): Pojava virusa žute patuljavosti ječma u Republici Srpskoj u 2001. godini. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: "Valorizacija resursa za proizvodnju hrane u Republici Srpskoj". Zbornik rezimea: 25–26, Teslić.

T₈₂ 0,5

Autori u radu iznose da su u većem broju lokaliteta na širem području sjevernog dijela Republike Srpske (Novi Grad, Prijedor, Banja Luka, Srbac, Laktaši, Derventa i Brčko) veoma rano, već krajem februara 2001. godine uočili veći broj parcela na kojima je došlo do jake pojave zaostajanja u porastu i žućenja mladih biljaka ječma.

Navedeni simptomi, kao i jak napad lisnih vašiju ukazali su autorima da se radi o virusnoj bolesti uzorkovanih žita, zbog čega su sve prikupljene uzorke testirali na prisustvo virusa. Tokom analize u svim prikupljenim uzorcima ječma korišćenjem ELISA testa utvrđeno je prisustvo virusa žute patuljavosti ječma (*Barley yellow dwarf virus*).

83. Bača, F., **Stojčić, J.**, Trkulja, V., Radanović, S., Lopandić, D., Živanović, Dragica, Paravac, D. (2002): Rezultati praćenja pojave i širenja kukuruzne zlatice *Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte u Republici Srpskoj u 2000. i 2001. godini. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: "Valorizacija resursa za proizvodnju hrane u Republici Srpskoj". Zbornik rezimea: 55–56, Teslić.

T₈₂ 0,5

Praćenje dinamike populacije imaga kukuruzne zlatice na teritoriji Republike Srpske u 2001. izvedeno je u 24 opštine na 50 lokaliteta. Način praćenja bio je kao i u prethodne tri godine, primenom feromonskih klopki marke "Csalomon". Ispitivanja su se izvodila u okviru Projekta Ministarstva za poljoprivredu Republike Srpske.

Autori u radu navode da je prisustvo imaga kukuruzne zlatice u 2001. godini registrovano u 39 od 50 lokaliteta, ili na 78.0% teritorije. Ukupna brojnost insekata za isti period vremena praćenja leta imaga kukuruzne zlatice u 2000. bila je za 1.9 manja, nego u 2001. Povećanje uhvaćenog broja jedinki sa 1972 u 2000. na 3722 u 2001. godini proizašlo je iz povoljnosti vremenskih uslova koji nisu negativno delovali ni na kukuruz kao glavni izvor hrane, ni na imaga kukuruzne zlatice.

Najveći indeks povećanja prema teritorijalnom rasporedu bio je u 15 od 26 lokaliteta na teritoriji preko 150 km od jugoslovenske granice, iznosio je 1450. Ako se nebi uzeli u obzir svi lokaliteti na kojima je praćenje izvršeno, prosečan broj jedinki imaga po lokalitetu bi iznosio 10,0.

84. Bača, F., Stojčić, J., Trkulja, V., Radanović, S., Lopandić, D., Živanović, Dragica, Marković, D. (2002): Monitoring WCR beetles, *Diabrotica virgifera virgifera*, in the Republic of Srpska in 2002. 9th IWGO *Diabrotica* Subgroup Meeting and 8th EPPO ad hoc Panel, Book of Abstracts: 33, Belgrade, SRJ.

T₈₂ 0,5

A progressive increase of imago population abundance was registered during the five-year monitoring of the occurrence and spreading of the western corn rootworm in the Republika Srpska (RS)(since 1998). Over the years this increase has been rising from east to west. Drought accompanied by high temperatures in the eastern parts of the RS was stressful only in 2000, affecting the abundance of the population. Precipitation sum and distribution, as well as temperatures in 2001 and 2002, had no adverse affects on either maize crop or the WCR on the whole territory of the RS; hence the number of individuals caught increased significantly in 2002.

Population abundance increased on the 50-km zone westbound in 2001 by 20% in relation to 2000 and was equal with the abundance in 1999. The average number of individuals in 2002 (377) was three fold and two fold higher than in 2000 (133) and 2001, respectively. The abundance increased in the other 50-km EW zones over all years of investigation. The total number of caught individuals mainly in the same locations for the eight-week monitoring period amounted to 1972, 3722 and 6083 in 2000, 2001 and 2002, respectively. The obtained results indicate that the abundance increase in 2002 was three fold-higher than in 2000, i.e. 61.3% greater than in 2001.

Due to extreme weather conditions, population abundance was reduced in 2000, but it was increased by 1800 in 2001, i.e. 2361 in 2002 (2002-2001), i.e. 4111 (2001-2000). The index of increase in 2002 ranged from 147 to 260 and grew in the western direction.

85. Stojčić, J., Trkulja, V., Tešanović, Dajana (2002): Etiologija truleži plodova breskve i nektarine na tržištu. XII simpozijum o zaštiti bilja i savetovanje o primeni pesticida. Zbornik rezimeaa: 54, Zlatibor.

T₈₂ 0,5

Plodovi breskve i nektarine dopijevaju na tržište Banja Luke iz šire okoline grada ili se van domaće sezone uvoze iz Makedonije, Grčke, Španije i Italije. Međutim, tokom obilaska prodajnih mjesta na kojima su izloženi plodovi pažnju autora je privukao neobično veliki procenat plodova na kojima su uočene patološke promjene ispoljene u vidu raznih tipova truleži, nekroze, krastavosti i pjegavosti oboljelog tkiva. Zbog svega navedenog, a u cilju pouzdane dijagnoze prouzrokovača oboljenja, autori su u toku 2000, 2001. i 2002. godine, u više navrata prikupili uzorake oboljelih plodova breskve i nektarine s kvantaške pijace, gradske tržnice i većeg broja prodavnica voća sa teritorije grada Banja Luke.

Postupkom izolacije i provjere patogenosti, kao i na osnovu morfoloških odlika proučavanih izolata autori ovog rada su utvrdili da u etiologiji oboljenja plodova brskve i nektarine značajnu ulogu imaju sledeće vrste fitopatogenih gljiva, koje su poredane prema procentu zastupljenosti na oboljelim plodovima: 1) *Monilinia laxa* (Aderh. et Ruhl.) Honey ex Whetzel (anamorf: *Monilia laxa* (Ehrenb.) Sacc.) i *Monilinia fructigena* (Aderh. et Ruhl.) Honey ex Whetzel (anamorf: *Monilia fructigena* Pers.) - prouzrokovači mrke truleži ploda; 2) *Rhizopus stolonifer* (Ehrenb.) Lind - prouzrokovač vlažne truleži ploda; 3) *Botryotinia fuckeliana* (de Bary) Whetzel (anamorf: *Botrytis cinerea* Pers.) - prouzrokovač sive truleži ploda; 4) *Penicillium expansum* Link - prouzrokovač zelene plijesni ploda, i 5) *Trichothecium roseum* (Pers.:Fr.) Link - prouzrokovač ružičaste truleži ploda; dok su 6) *Venturia carpophila* Fisher - prouzrokovač krastavosti ploda, te 7) *Stigmia carpophila* (L'Év.) M.B. Ellis -

prouzrokovač šupljikavosti lista i šugavosti ploda breskve i nektarine, determinisani na osnovu posmatranja reproduktivnih organa gljive uzetih direktno sa oboljelih plodova.

86. **Stojčić, J.**, Trkulja, V. (2003): Pojava fuzarioza klasa pšenice i ječma u Republici Srpskoj u 2002. godini. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: "Nove tehnologije i edukacija u funkciji proizvodnje hrane". Zbornik rezimea: 36–37, Teslić.

T₈₂ 0,5

U većem broju lokaliteta na širem području Republike Srpske tokom juna 2002. godine uočen je veći broj parcela na kojima je došlo do jake pojave fuzarioza klasa pšenice i ječma kada je na pojedinim parcelama utvrđeno i do 40% oboljelih klasova. Nastala pojava privukla je pažnju autora ovog rada, zbog čega su oni u više navrata obišli teren i prikupili veći broj uzoraka biljaka sa ispoljenim karakterističnim simptomima bolesti. Tokom laboratorijske analize u svim prikupljenim uzorcima oboljelih klasova pšenice i ječma autori su utvrdili prisustvo vrsta iz roda *Fusarium*, među kojima je dominantna vrsta bila *Fusarium graminearum* Schwabe (teleomorf: *Gibberella zeae* (Schw.) Petch).

Kao ključne razloge za nastajanje ovako jake pojave fuzarioze klasa pšenice i ječma u 2002. godini u Republici Srpskoj, zbog čega je na napadnutim usjevima došlo do značajnog smanjenja prinosa, koji je na pojedinim jako zahvaćenim parcelama pšenice iznosio svega 2 t/ha, autori navode činjenicu da je tokom perioda cvjetanja pšenice i ječma u 2002. godini u Republici Srpskoj bilo izuzetno mnogo padavina i da je na najvećem dijelu zasijanih polja izostala hemijska zaštita u ovom kritičnom periodu,

Osim navedenog, u radu su detaljno opisani simptomi bolesti, epidemiologija i mjere suzbijanja ovih značajnih patogena pšenice i ječma.

87. Bača, F., **Stojčić, J.**, Trkulja, V., Radanović, S., Lopandić, D., Živanović, Dragica, Paravac, D. (2003): Dinamika populacije imaga kukuruzne zlatice *Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte u Republici Srpskoj 1998-2002. godine. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: "Nove tehnologije i edukacija u funkciji proizvodnje hrane". Zbornik rezimea: 63–64, Teslić.

T₈₂ 0,5

Na osnovu istraživanja sprovedenih u ovom radu autori konstatovaju da je brojnost imaga kukuruzne zlatice (2002:1998) prema teritorijalnoj podjeli od 50 km istok-zapad ispoljila trend značajnog povećanja od 3 do 12 puta. Na osnovu visokog broja jedinki na području Semberije registrovanih u prvoj godini praćenja, konstatovano je da je nova štetočina kukuruza *Diabrotica virgifera virgifera* dospjela na teritoriju RS nekoliko godina prije 1998. godine. Broj od 4148 jedinki registrovanih u 11 lokaliteta u 2002. veći je za oko 50% od 2832, koliko je registrovano u 2001. godini. Stoga je logično zaključiti da je populacija nove štetočine još uvijek u porastu i da se već mogu očekivati ekonomske štete pri gajenju kukuruza u monokulturi. Na teritoriji od 50-100 km prema zapadu, gdje suša u 2000. godini nije bila toliko izražena, opštine Modriča, Šamac i Pelagićevo, povećanje brojnosti populacija zabilježeno je tokom svih godina ispitivanja. Brojnost populacija u 2002. godini je povećana za oko devet puta u odnosu na 1998. Na teritoriji od 100-150 km odnos brojnosti populacije 2002:1998. godina, je desetostruko veći. Povećanje brojnosti od 12 puta 2002:1998. godina ustanovljeno je u najzapadnijim dijelovima RS, ali su vrijednosti vrlo male, svega 8,8 jedinki po lokalitetu i daleko su od ekonomskog nivoa.

88. **Stojčić, J.**, Trkulja, V. (2003): Najvažnije bolesti krastavca i mogućnosti suzbijanja njihovih prouzrokovača. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: "Nove tehnologije i edukacija u funkciji proizvodnje hrane". Zbornik rezimea: 82–83, Teslić.

U radu su opisani sledeći paraziti krastavca: *Pseudoperonospora cubensis* (Berk. et Curtis) Rostovzev – prouzrokovatelj plamenjače krastavca; *Sphaerotheca fuliginea* (Schlech. ex Fr.) Pollacci i *Erysiphe cichoracearum* DC. – prouzrokovatelji pepelnice krastavca; *Colletotrichum orbiculare* (Berk. et Mont.) Arx, syn. *C. lagenarium* (Pass.) Ellis et Halst (teleomorf: *Glomerella lagenarium* Stevens) – prouzrokovatelj antraknoze krastavca; *Botrytis cinerea* Pers. ex Fr. (teleomorf: *Botryotinia fuckeliana* (de Bary) Whetzel) – prouzrokovatelj sive truleži krastavca; *Sclerotinia sclerotiorum* (Lib.) de Bary – prouzrokovatelj bijele truleži krastavca; *Didymella bryoniae* (Auersw.) Rehm, syn. *Mycosphaerella melonis* (Pass.) Chiu et Walker (anamorf: *Phoma cucurbitacearum* (Fr. ex Fr.) Sacc.) – prouzrokovatelj crne truleži krastavca; *Fusarium oxysporum* Schlecht. ex Fr. f. sp. *cucumerinum* Owen – prouzrokovatelj fuzarioznog uvenuća krastavca; *Verticillium albo-atrum* Reinke et Berthier i *V. dahliae* Kleb. – prouzrokovatelji verticiloidnog uvenuća krastavca; *Phomopsis sclerotiodes* Van Kesteren. – prouzrokovatelj izumiranja korijena krastavca; *Rhizoctonia solani* Kuhn (teleomorf: *Thanatephora cucumeris* (Frank) Donk) – prouzrokovatelj mrke truleži krastavca; *Phytophthora* spp. i *Pythium* spp. – prouzrokovatelji polijeganja i truleži krastavca; *Alternaria cucumerina* (Ellis et Everh.) Elliott i *Alternaria alternata* (Fr. ex Fr.) Keissl. f. sp. *cucurbitae* – prouzrokovatelji alternariozne pjegavosti lista krastavca; *Cladosporium cucumerinum* Ellis et Arth. – prouzrokovatelj krastavosti ploda krastavca; *Penicillium* spp. – prouzrokovatelji zelene plijesnivosti krastavca, kao i *Pseudomonas syringae* pv. *lachrymans* (Smith et Bryan) Young et al. – prouzrokovatelj poligonalne pjegavosti krastavca; *Erwinia carotovora* subsp. *carotovora* (Jones) Bergey et al. – prouzrokovatelj bakterijske vlažne truleži krastavca; *Erwinia tracheiphila* (Smith) Bergey et al. – prouzrokovatelj bakterijske uvelosti krastavca, te virus mozaika krastavca (*Cucumber mosaic cucumovirus*); virus zelenošarenog mozaika krastavca (*Cucumber green mottle mosaic tobamovirus*) i virus žutog mozaika tikvice (*Zucchini yellows mosaic virus*).

89. Trkulja, V., Stojčić, J. (2003): Najznačajniji paraziti jagode i mogućnosti njihovog suzbijanja. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: "Nove tehnologije i edukacija u funkciji proizvodnje hrane". Zbornik rezimea: 124–126, Teslić.

U radu su autori opisali simptome koje prouzrokuju sledeće vrste fitopatogenih gljiva: *Mycosphaerella fragariae* (Tul.) Lindau (anamorf: *Ramularia tulasnei* Sacc.) - prouzrokovatelj pjegavosti lista jagode; *Botryotinia fuckeliana* (de Bary) Whetzel (anamorf: *Botrytis cinerea* Pers.) - prouzrokovatelj sive truleži ploda jagode; *Colletotrichum gloeosporioides* (Penz.) Penz. et Sacc. (teleomorf: *Glomerella cingulata* (Ston.) Spauld. et Schrenk), *C. acutatum* Simmonds ex Simmonds, *C. fragariae* Brooks i *C. dematium* (Pers.) Grove - prouzrokovatelji antraknoze jagode; *Rhizoctonia solani* Kuhn (teleomorf: *Thanatephorus cucumeris* (Frank) Donk) - prouzrokovatelj mrke truleži korijena jagode; *Sphaerotheca alchemillae* (Grev.) Junell - prouzrokovatelj pepelnice jagode; *Rhizopus stolonifer* (Ehrenb.) Lind - prouzrokovatelj vlažne truleži ploda jagode; *Penicillium* spp. - prouzrokovatelji zelene plijesni ploda jagode; *Verticillium albo-atrum* Reinke et Berthier i *V. dahliae* Kleb. - prouzrokovatelj verticilioznog uvenuća jagode, kao i sledeće vrste fitopatogenih bakterija, virusa i fitoplazmi: *Rhodococcus fascians* (Tilford) Goodfellow - prouzrokovatelj bakterijske fascijacije jagode; *Strawberry crinkle cytorhabdovirus* - prouzrokovatelj kovrdžavosti lišća jagode; *Strawberry mild yellow edge luteovirus* - prouzrokovatelj žutila oboda lišća jagode; *Strawberry latent ringspot nepovirus* - prouzrokovatelj latentne prstenaste pjegavosti jagode i *Strawberry green petal MLO* - prouzrokovatelj ozelenjavanja kruničnih listića jagode.

Osim navedenih, autori u radu navode i druge parazite, koji prouzrokuju manje značajne bolesti jagode, kao što su: *Gnomonia comari* Karst. (anamorf: *Zythia fragariae* Laibach), *Gnomonia fragariae* Kleb.; *Rosellinia necatrix* Prill. (anamorf: *Dematophora necatrix* Hartig); *Phytophthora cactorum* (Lebert et Cohn) J. Schr.-t.; *Phytophthora nicotianae* Breda de Haan var. *parasitica* (Dastur) Waterhouse; *Peronospora potentillae* de Bary, syn. *P. fragariae* Roze et Cornu; *Sclerotinia sclerotiorum* (Lib.) de Bary; *Macrophomina phaseolina* (Tassi) Goidanich; *Sclerotium rolfsii* Sacc. (teleomorf: *Athelia rolfsii* (Curzi) Tu et Kimbrough; *Pythium* spp.; *Cladosporium* spp.; *Mucor* spp. i *Aspergillus niger* Tiegh.

Isto tako, u radu se navode i neki karantinski paraziti jagode, koji se mogu prenijeti sadnim materijalom, a neki čak i plodovima jagode, o čemu posebno treba voditi računa, kao što su: *Phytophthora fragariae* Hickman i *Xanthomonas fragariae* Kennedy et King.

90. **Stojčić, J.** Radanović, S., Teinović, Ružica, Trkulja, V., (2003): Stanje i perspektive proizvodnje kukuruza u Republici Srpskoj. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: "Nove tehnologije i edukacija u funkciji proizvodnje hrane". Zbornik rezimea: 33–34, Teslić.

T₈₂ 0,5

Proizvodnja kukuruza u Republici Srpskoj u periodu 1999-2002. godine imala je stalnu tendenciju smanjenja sjetvenih površina, a ukupna količina zrna je znatno varirala po godinama. Najveća proizvodnja ostvarena je u 1999. godini u količini od 784.178 t, sa prosječnim prinosom od 4,9 t/ha, a zatim slijedi 2002. godina u količini od 670.430 t i prosječnim prinosom od 4,7 t/ha, te 2001. godina sa ukupnom proizvodnjom od 588.972 t i prosječnim prinosom od 4,0 t/ha, a najmanja proizvodnja ostvarena je u 2000. godini u količini od 367.187 t, sa prosječnim prinosom od 2,3 t/ha. Ovako velike razlike u prinosu po godinama su posljedica negativnog uticaja nepovoljnih vremenskih prilika u toku vegetacije kukuruza. Izrazito nepovoljna je bila 2000. godina, u kojoj j vladala duga ljetna suša, što je imalo za posljedicu drastično smanjenje prinosa.

U radu su dalje elaborirani stanje i perspektive proizvodnje kukuruza u Republici Srpskoj, poslije čega autori navode predlog mjera koje bi trebalo preduzeti kako bi u narednom periodu ukupna proizvodnja kukuruza zadovoljila potrebe za ovom biljnom vrstom u RS.

91. Trkulja, V., **Stojčić, J.**, Delalić, Zemira (2003): Pojava *Tilletia tritici* i *Tilletia controversa* kao parazita pšenice u sjeverozapadnom dijelu Bosne i Hercegovine. VI savetovanje o zaštiti bilja. Zbornik rezimea: 2, Zlatibor.

T₈₂ 0,5

Pri obilasku usjeva pšenice u drugoj polovini juna 2003. godine u više lokaliteta na području sjeverozapadnog dijela Bosne i Hercegovine (opštine Bihać, Cazin i Kladaša) autori su uočili dva različita tipa simptoma glavnice pšenice.

Korišćenjem ISTA procedure pomoću filtracione metode i testova naklijavanja u zemljištu, autori su od 48 testiranih uzoraka, prikupljenih iz različitih lokaliteta sa područja tri navedene opštine, na 37 uzoraka utvrdili prisustvo *Tilletia tritici* (Bjerk.) Wolf; *syn. T. caries* (DC.) Tul. prouzrokovala obične glavnice pšenice, dok su na 11 uzoraka determinisali *Tilletia controversa* Kühn; *syn. T. nanifica* (Wagn.) Sav. - prouzrokovala patuljaste glavnice pšenice.

Imajući u vidu značaj uočene pojave, a posebno utvrđivanje *Tilletia controversa* (koja je u BiH na karantinskoj B listi), autori u radu ističu da je na ovom području je neophodno hitno sprovesti niz agrotehničkih, hemijskih i zakonskih mjera kako bi se ovi paraziti suzbili i time uklonila opasnost od njihovog daljeg širenja, kako u druga područja BiH, tako i u susjedne zemlje.

92. **Stojčić, J.**, Trkulja, V., Rogić, Biljana (2003): Etiološka proučavanja pojave vlažne truleži salate gajene na otvorenom polju i u plasteniku. VI savetovanje o zaštiti bilja. Zbornik rezimea: 31, Zlatibor.

T₈₂ 0,5

Tokom neuobičajeno kišnog maja 2002. godine na području Lijeveča polja na pojedinim parcelama autori ovog rada su uočili i do 80% glavica salate sa ispoljenim simptomima vlažne truleži. Osim toga, tokom februara i marta 2003. godine slični simptomi, ali u značano manjem intezitetu (do 20% oboljelih glavica) uočeni su i u nekoliko plastenika na ovom području. Iz većeg broja prikupljenih uzoraka oboljelih biljaka salate sa većeg broja parcela i plastenika u Lijeveče polju uobičajenim postupkom izolovanja na mesopeptonskoj podlozi dobijen je veći broj izolata bakterije od kojih je za

96. **Stojčić, J., Radovanović, S., Trkulja, V., Teinović, Ružica, Ostić, G. (2004):** Uticaj vremenskih uslova i tehnologije proizvodnje na prinos zrna kukuruza u Republici Srpskoj u 2003. godini. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: "Proizvodnja hrane u uslovima otvorenog tržišta". Zbornik rezimea: 52 –53, Teslić.

T₈₂ 0,5

Prinos zrna kukuruza u Republici Srpskoj je rezultanta djelovanja brojnih faktora, od kojih neki manje, a neki više ograničavaju prinose i ukupnu proizvodnju. Značajne grupe proizvodnih faktora od kojih zavisi prinos su: vremenski uslovi, potencijal rodnosti gajenih hibrida, nivo primijenjene tehnologije i organizaciono-ekonomski faktori.

U radu su autori analizirani vremenske uslove u hidrološkoj 2002/03. godini za šest meteoroloških stanica koje pokrivaju glavna područja proizvodnje kukuruza u Republici Srpskoj. Za ista područja analizirani su prosječni prinosi da bi se jasnije uočio uticaj vremenskih prilika na proizvodnju kukuruza.

U Republici Srpskoj se 2003. godina, po mnogim karakteristikama, kao i ostvarenim prinosima kod većine gajenih jarih biljnih vrsta, a naročito kukuruza, može smatrati jako nepovoljnom. Upravo zbog suše koja se pojavila već u proljeće, u vrijeme sjetve i nastavila da traje tokom ljeta, 2003. godina je proglašena godinom elementarne nepogode. Ovo potvrđuju srednje mjesečne temperature i ukupne količine padavina, njihov raspored po sezonama i mjesecima, kao i njihovo odstupanje od višegodišnjeg prosjeka.

Prosječna količina padavina u hidrološkoj 2002/03. godini za glavna područja proizvodnje kukuruza u Republici Srpskoj iznosila je 650,5 mm, što je znatno manje u odnosu na višegodišnji prosjek. Od navedene količine 289,3 mm ili 44,5% palo je u toku vegetacionog perioda kukuruza, a od toga samo 144,4 mm palo je u ljetnim mjesecima, kada je kukuruz najosjetljiviji na nedostatak vlage. Istovremeno, prosječna temperatura za vegetacioni period kukuruza iznosila je 20°C, a za kritični period za formiranje prinosa iznosila je 24°C, što je više u odnosu na višegodišnji prosjek.

Izražena ljetna suša, praćena visokim temperaturama, negativno je uticala na formiranje i nalijevanje zrna, tako da je ostvaren prosječan prinos od 2,8 t/ha, a to je za 24% manje u odnosu na višegodišnji prosjek, odnosno 40% manje u odnosu na prinos iz 2002. godine.

97. Trkulja, V., Duduk, B., Boti, Simona, Ivanović, M., **Stojčić, J., Bertachini, Asuna (2004):** *Pear decline phytoplasma* - nov patogen kruške u Bosni i Hercegovini. V kongres o zaštiti bilja. Zbornik rezimea: 49-50, Zlatibor.

T₈₂ 0,5

Tokom avgusta, septembra i oktobra 2003. godine sa pojedinačnih stabala kruške na okućnicama, ali i iz pojedinih proizvodnih zasada, kao i nekoliko zasada koji su zbog slabog roda i loše kondicije već bili napušteni, u nekoliko lokaliteta na području opštine Gradiška (Jurkovicica, Jablanica i Podgradci), autori su prikupili uzorke mladara kruške porijeklom sa stabala na kojima su se ispoljili nekoliko različitih, veoma karakterističnih simptoma. Tako su oboljela stabla prije svega zaostajala u porastu i imala su značajno slabiji prirast mladara u odnosu na okolna zdrava stabla. Osim toga, uočeno je da se na oboljelim mladarima obrazuje manji broj listova, koji su u odnosu na zdrave listove nešto sitniji, kožasti i u početku blago, a kasnije i nešto jače uvijeni ivicama liski prema gore. Oboljelo lišće u početku je poprimalo svijetlozelenkastu boju, da bi dalje u toku vegetacije, a posebno krajem ljeta i u jesen, sve više dobijalo svijetlocrvenkastu do potuno tamnocrvenu boju.

Za detekciju fitoplazmi u uzorcima kruške autori su koristili „nested“ PCR metodu (umetnuta lančana reakcija polimeraze). Direktni PCR sa P1/P7 parom prajmera praćen je „nested“ PCR-om sa R16F2/R2 prajmerima. Za identifikaciju detektovanih fitoplazmi korišćen je „second nested“ PCR metoda (druga umetnuta lančana reakcija polimeraze) praćena RFLP analizom (analiza polimorfizma dužine restrikcionih fragmenata). Na R16F2/R2 produkt urađen je „second nested“ PCR sa prajmerima specifičnim za 16SrX grupu R16(X)F1/R1. RFLP analiza urađena je enzimima *RsaI* i *SspI*.

Rezultati navedenih analiza pokazali su prisustvo fitoplazmi *Apple proliferation* grupe 16SrX-C podgrupe, *Pear decline*.

Ovo je prvi zvanični nalaz *Pear decline phytoplasma* na području Republike Srpske, odnosno Bosne i Hercegovine, koja se prema trenutno važećim zakonima u Republici Srpskoj nalazi na A karantinskoj listi

(Službeni glasnik RS br.6/98), zbog čega je, u skladu sa tim neophodno što prije preduzeti sve zakonom predviđene mjere kako bi se spriječilo daljnje širenje ovog opasnog patogena kruške.

98. Delalić, Zemira, **Stojčić, J.**, Trkulja, V. (2004): Pojava prouzrokovala truleži korijena i podnožja vlati pšenice na prostorima Unsko-Sanskog kantona. V kongres o zaštiti bilja. Zbornik rezimea: 53-54, Zlatibor.

T₈₂ 0,5

Tokom proljeća 2003. godine na području Unsko-sanskog kantona u BiH osim prouzrokovala pepelnice, smeđe pjegavosti pljeva i lista, kao i sporadične pojave prouzrokovala smeđe i žute rđe pšenice, na većem broju lokaliteta autori su utvrdili i pojavu truleži korijena i podnožja vlati pšenice. Simptomi bolesti su bili naročito upečatljivi u mliječnoj i početkom voštane zrelosti, kada su se u usjevu uočavale oaze "bijelih klasova". Slabo ukorijenjene biljke su se lomile i polijegale u svim pravcima, a zbog prekida ishrane zrna su prisilno zrija. Klasovi oboljelih biljaka su bili šturi sa malim brojem slabo nalivenih zrna.

U radu autori dalje navode da su laboratorijskom analizom velikog broja prikupljenih uzoraka oboljelih biljaka pšenice u Fitopatološkoj laboratoriji Poljoprivrednog instituta u Banjoj Luci, kao prouzrokovala navedenih simptoma determinisali je fitopatogenu gljivu *Gaeumannomyces graminis* (Sacc.) von Arx et Olivier (*syn. Ophiobolus graminis* Sacc.). Navedeni simptomi su utvrđeni na oko 32% proizvodnih površina ozime pšenice (1776 ha). Intenzitet zaraze na pojedinim proizvodnim parcelama na kojima se bolest pojavila je bio različit. Najmanja jačina zaraze, do 10% utvrđena je na površini od 450 ha, od 10-15% na 766 ha, dok je jačina zaraze preko 15% bila prisutna na površini od 560 ha. Intenzitet zaraze je praćen na najzastupljenijim sortama pšenice na ovom području: Bosanka, Ana, Marija, Fortuna, Žitarka i NS rana 1, pri čemu je najveći intenzitet zaraze utvrđen kod sorti Marija i Žitarka, a najmanji kod sorte Bosanka. Apsolutna masa zrna iz oboljelih klasova pšenice kretala se od 25-35 g, a hektolitarska od 60-70 kg. Izračunati koeficijenti štetnosti su se kretali od 10-35%.

99. Trkulja, V., **Stojčić, J.**, Peljto, Amela, Numić, R. (2004): Prisustvo, značaj i opasnost od daljnjeg širenja *Erwinia amylovora* - prouzrokovala bakteriozne plamenjače jabučastih voćaka u Bosni i Hercegovini. Prvi simpozij o zaštiti bilja u BiH. Zbornik rezimea: 26-28, Sarajevo.

T₈₂ 0,5

Autori u ovom radu navode da je u proteklom desetogodišnjem periodu (1995-2004) u Republici Srpskoj, u njenom sjevernom dijelu, u više navrata je pregledano područje od Novog Grada do Bijeljine, pri čemu je sa većeg broja okućnica i iz proizvodnih zasada jabuke, kruške i posebno dunje prikupljen veliki broj uzoraka mladara i mladih plodova navedenih voćnih vrsta sa ispoljenim simptomima nalik bakterioznoj plamenjači, koji su dostavljeni na analizu u Fitopatološku laboratoriju Poljoprivrednog instituta RS u Banjoj Luci, gdje je u većini analiziranih uzoraka laboratorijski identifikovano prisustvo ove bakterije, ali i nekih drugih prouzrokovala navedenih simptoma, među kojima su dominirale fitopatogene gljive. Intenzitet pojave bakteriozne plamenjače na pojedinim vrstama jabučastih voćaka, u različitim lokalitetima, i u pojedinim godinama, tokom desetogodišnjeg perioda praćenja, je bio različit, i kretao se od sporadičnog nalaza, pa do pojave bolesti u jačem intenzitetu, kao što je to bilo tokom 2000. godine (Trkulja i Stojčić, 2001). U Federaciji BiH intenzivniji radovi na proučavanju ovog patogena započeti su 2003. godine, a finansirani su od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Tokom 2003. i 2004. godine uzeti su uzorci sa terena, koji su potom analizirani odgovarajućim metodama na Institutu za zaštitu bilja Poljoprivrednog fakulteta u Sarajevu, pri čemu je prvi put izvršena izolacija i dokazana bakterija *E. amylovora* iz uzoraka kruške, jabuke, dunje i mušmule sa područja Unsko-sanskog kantona.

Osim navedenog autori su u radu opisali karakteristične simptome bolesti ispoljene na najznačajnijim domaćinima ove bakterije, kao i simptome nalik bakterioznoj plamenjači koje na navedenim domaćinima prouzrokuju drugi fitopatogeni organizmi, te odlike same bakterije, kao i biologiju i epidemiologiju ovog patogena.

Isto tako, u radu su detaljno opisane i integralne mjere suzbijanja ove značajne karantinske bakterije, što je veoma aktuelno i ima ogroman praktični značaj, s obzirom na veliku opasnost za

jabučaste vočke od, u slučaju povoljnih ekoloških uslova za njen razvoj, epifitotičnog širenja *E. amylovora* u Bosni i Hercegovini, usljed prisustva inokuluma ove bakterije na pojedinim dijelovima njene teritorije.

100. **Stojčić, J.**, Trkulja, V. (2004): Najznačajnije bolesti pšenice i ječma u Republici Srpskoj u periodu od 2000-2004. godine. Prvi simpozij o zaštiti bilja u BiH. Zbornik rezimea: 9-10, Sarajevo.

T₈₂ 0,5

Na osnovu rezultata praćenja zdravstvenog stanja usjeva pšenice u proteklom petogodišnjem periodu na području Republike Srpske autori su utvrdili različit intenzitet napada većeg broja raznih patogena, među kojima su najznačajniji: *Gibberella zeae* (Schwein.) Petch - prouzrokovač truleži prizemnog dijela stabla i šturosti klasova pšenice; *Mycosphaerella graminicola* (Fruckel) Schröter - prouzrokovač sive pjegavosti lista (septorioze) pšenice; *Leptosphaeria nodorum* E. Müller - prouzrokovač sive pjegavosti lišća i klasova pšenice; *Erysiphe graminis* DC. - prouzrokovač pepelnice pšenice; *Puccinia recondita* Roberge - prouzrokovač lisne rđe pšenice; *Gaeumannomyces graminis* (Sacc.) von Arx et Olivier - prouzrokovač truleži korijena i prizemnog dijela stabla i bjelila klasova pšenice; *Ustilago tritici* (Pars.) Rostrup - prouzrokovač gari pšenice i *Monographella nivalis* (Schaffnit) E. Müller et von Arx. - prouzrokovač snježne plijesni pšenice.

Osim toga, u radu autori navode da su utvrdili da je u RS ječam još osjetljiviji prema prouzrokovačima raznih bolesti od pšenice, te da ga od klijanja pa do žetve napada veći broj patogena, među kojima su najznačajniji: *Rhynchosporium secalis* (Oudem.) J.J. Davis - prouzrokovač lisne pjegavosti ječma; *Pyrenophora teres* Drechsler - prouzrokovač mrežaste pjegavosti ječma; *Pyrenophora graminea* Ito et Kuribayashi - prouzrokovač prugavosti lista ječma; *Puccinia hordei* Otth. - prouzrokovač lisne rđe ječma; *Ustilago nuda* (Jensen) Rostrup - prouzrokovač otkrivene gari ječma; *Erysiphe graminis* DC. - prouzrokovač pepelnice ječma; *Gibberella zeae* (Schwein.) Petch - prouzrokovač truleži prizemnog dijela stabla i šturosti klasova ječma; *Gaeumannomyces graminis* (Sacc.) von Arx et Olivier - prouzrokovač truleži korijena i prizemnog dijela stabla i bjelila klasova ječma; *Monographella nivalis* (Schaffnit) E. Müller et von Arx - prouzrokovač snježne plijesni ječma, kao i *Barley yellow dwarf virus* - prouzrokovač žute patuljivosti ječma.

101. Bača, F., **Stojčić, J.**, Trkulja, V., Radanović, S., Lopandić, D., Živanović, Dragica, Paravac, D., Marković, D. (2004): Rezultati praćenja dinamike pojave i širenja kukuruzne zlatice *Diabrotica virgifera virgifera* LeConte na području Republike Srpske od 1998-2004. godine. Prvi simpozij o zaštiti bilja u BiH. Zbornik rezimea: 13-14, Sarajevo.

T₈₂ 0,5

102. **Stojčić, J.**, Radanović, S., Trkulja, V., Teinović, Ružica, Ostić, G. (2004): Mogući uzroci pojave nekih simptoma i anomalija na usjevima kukuruza u Republici Srpskoj u 2004. godini. Prvi simpozij o zaštiti bilja u BiH. Zbornik rezimea: 17-18, Sarajevo.

T₈₂ 0,5

Autori u uvom radu navode da su uočeni simptomi na pojedinačnim biljkama kukuruza ili na usjevu u cjelini u 2004. godini u Republici Srpskoj, uznemirili javnost, prvenstveno proizvođače. Razlog uznemirenosti je prvenstveno, otkriće genetski modificovanih usjeva kukuruza u Republici Hrvatskoj i njegovo uništavanje, zatim plasiranje nestručnih izjava o GMO na sredstvima informisanja kod nas, i na kraju sama pojava rijetko viđenih simptoma i anomalija na kukuruzu u značajnijem obimu.

Kukuruz kao najzastupljenija biljna vrsta u BiH, gajenjem na otvorenom polju izložen je djelovanju velikog broja različitih vegetacijskih činilaca, od kojih svi imaju podjednak uticaj, jer neki manje, a neki više utiču na složene fiziološke procese u samim biljkama, a time i na prinos u cjelini. U

2004. godini zbog specifičnosti vremenskih uslova (obilnih padavina u proljeće, prosječno nižih srednjih dnevnih temperatura tokom čitave vegetacije, uz dosta padavina), sjetva kukuruza je kasnila prosječno 15-20 dana, zbog čega je kod kasno poniklih biljaka došlo do nesklada između njihovih potreba za određenih vegetacionim činionicima s jedne strane i stepena djelovanja tih činilaca sa druge strane.

Zbog toga mogući uzroci pojave nekih neobičnih simptoma i anomalija na kukuruзу u 2004. godini kod nas, rezultat su, ne pojedinačnog, nego kompleksnog i interakcijskog djelovanja velikog broja različitih vegetacionih činilaca (vlažnost, temperatura, osvjetljenje, đubriva, herbicidi, štetni insekti, prouzrokovajući bolesti i dr.). U takvoj interakciji, zavisno od genotipa, pojedine biljke su promjenom spoljašnjeg izgleda - fenotipa (ponekad sličnog dalekim srodnicima) reagovalе na različitu primjenu niza agrotehničkih mjera u promijenjenim uslovima spoljašnje sredine.

103. Bača, F., **Stojčić, J.**, Trkulja, V., Radanović, S., Lopandić, D., Živanović, Dragica, Paravac, D. (2005): Rasprostranjenost kukuruzne zlatice *Diabrotica virgifera virgifera* u Republici Srpskoj u 2004. godine. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: "Poljoprivreda RS kao sastavni dio evropskih integracionih procesa". Zbornik rezimea: 34–35, Jahorina.

T₈₂ 0,5

U ovom radu autori navode da je prema ukupnom broju uhvaćenih jeidnki povećanje brojnosti populacije u 2004. u odnosu na 2002. registrovano na cijeloj teritoriji RS, takođe i u 2003. godini, izuzev na dijelu od 50 do 100 km. Meteorološki podaci za Bijeljину reprezentuju uslove spoljne sredine za dio teritorije do 50 km, za Doboj od 50 do 100 km i za Banja Luku od 100 do 150 km istok - zapad.

Zbog proljetnih poplava autori u radu konstatuju da je, u poplavljenim područjima, sjetva kukuruza bila sa izvjesnim zakašnjenjem, što je uticalo na strukturu sjetve, vrijeme sjetve kukuruza i na vrijeme pojave imaga KZ. Poređenjem količina padavina za period vegetacije u 2002. i 2003. može se konstatovati da su 2004. godini prethodile godine sa manje-više normalnim vremenskim uslovima, što je rezultiralo ravnomjernim povećanjem brojnosti uhvaćenih imaga KZ, naročito u zapadnim dijelovima RS.

104. Trkulja, V., Duduk, B., Ivanović, M., **Stojčić, J.** (2005): Fitoplazmoza kruške - nova bolest u Bosni i Hercegovini. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: "Poljoprivreda RS kao sastavni dio evropskih integracionih procesa". Zbornik rezimea: 106–107, Jahorina.

T₈₂ 0,5

Autori u radu navode da je u poslednjih nekoliko godina zapažena pojava sušenja kruške u nekim lokalitetima RS. Uočeni simptomi su, pored ostalih, ukazivali na patogenu prirodu obolenja. Cilj rada bio je da se utvrdi priroda obolenja kruške u datom području.

Prema prikupljenim podacima na terenu karakteristični simptomi su na ovom području prisutni već 15-tak godina, i zajedno sa problemima koje prouzrokuje *Ewjinia amylovora*, otežali uspešno gajenje postojećih, kao i podizanje novih zasada kruške na ovom području.

Za dokazivanje fitoplazmi korištena je "nested" PCR metoda (umetnuta lančana reakcija polimeraze). U obolelim stablima kruške dokazano je prisustvo fitoplazmi *Apple proliferation* grup (prolifracija jabuke) 16SrX-C podgrupe, *Pear decline*.

105. **Stojčić, J.**, Radovanović, S., Teinović, Ružica, Ostić, G., Trkulja, V. (2005): Karakteristike proizvodnje kukuruza u Republici Srpskoj u 2004. godini. Naučno-stručno savjetovanje agronoma Republike Srpske: "Poljoprivreda RS kao sastavni dio evropskih integracionih procesa". Zbornik rezimea: 30, Jahorina.

U radu autori navode podatke da je u Republici Srpskoj, u 2004. godini na površini od svega 140.215 ha proizvedeno je ukupno 752 300 t zrna merkantilnog kukuruza uz ostvaren dosad najveći prosječan prinos od 5,37 t/ha.

Ovakva proizvodnja kukuruza u RS u 2004. godini je rezultanta djelovanja brojnih faktora, od kojih su neki imali različit uticaj tokom vegetacije, što znači da su, uz svođenje njihovog negativnog uticaja na minimum, prinosi a tim i ukupna proizvodnja, mogli biti i veći.

Padavine kao jedan od najvažnijih vegetativnih činilaca u jednom dijelu vegetacije imale su negativan, a u drugom pozitivan uticaj na prinose i ukupnu proizvodnju kukuruza u 2004. godini. Zbog obilnih padavina i poplava u aprilu, u većem dijelu RS, sjetva kukuruza je kasnila prosječno 15-20 dana, a u nekim mjestima i više. Tako je bilo u dolinama rijeka, desnih pritoka Save, gdje je zbog visokog nivoa podzemnih voda i njihovog sporog povlačenja, sjetva kukuruza potpuno izostala, što je izazvalo smanjenje sjetvenih površina, koje su u periodu od 1996. godine bile najmanje. Osim toga, pojava žičnjaka i razlikih vrsta sojica na nekim parcela doveli su do značajnijeg prorjeđivanja sklopa što je umanjilo potencijalne prinose i ukupnu proizvodnju.

Između ostalog, u radu su opisani i neki simptomi i anomalije na biljkama i klipovima kukuruza, kao i mogući uzroci njihove pojave, pojave koja će se pamtiiti kao važna karakteristika proizvodnje kukuruza u RS u 2004. godini.

106. Trkulja, V., Vidovoć, S., **Stojčić, J.**, Rajčević, B. (2005): Rezultati prvih istraživanja prisustva GMO u hrani biljnog porijekla u Republici Srpskoj. I Savjetovanje biologa Republike Srpske. Zbornik rezimea: 11–12, Banja Luka.

T₈₂ 0,5

Autori u ovom radu navode da su započeli ova istraživanja s ciljem da se prvi put na području Republike Srpske, u novootvorenoj Laboratoriji za biotehnologiju Poljoprivrenog instituta Republike Srpske u Banjoj Luci, međunarodno priznatim metodama koje se za ove analize koriste u svijetu, utvrdi prisustvo genetičkih modifikacija u raznim dijelovima biljaka, kao i u raznim biljnim proizvodima, koji se koriste za ishranu ljudi i domaćih životinja. Osim toga, da bi javnost Republike Srpske, ali i cjelokupne BiH zauzela pravilan stav i formirala mišljenje o GM tehnologiji i njenim pozitivnim, ali i eventualno mogućim negativnim posljedicama potrebno je da ima pravovremenu, lako razumljivu i objektivnu informaciju, što je takođe jedan od ciljeva ovog rada.

Autori su za ova istraživanja ukupno prikupili 104 uzorka raznih biljnih proizvoda namijenjenih za ishranu ljudi i domaćih životinja, od čega je analizirano 28 uzoraka raznih koncentrovanih smjesa za ishranu domaćih životinja, 25 uzoraka stočnog brašna, 20 uzoraka merkantilne pšenice, 13 uzoraka sojine sačme, 7 uzoraka merkantilnog kukuruza, te dva uzorka zobi, kao i po jedan uzorak sviježe paprike, sviježeg paradajza, uljane repice, suncokretove sačme, kukuruznog griza, soje u zrnu, sojinog brašna, umaka od soje i sojinih ljuspica. Za utvrđivanje prisustva genetičkih modifikacija u prikupljenim uzorcima biljnog materijala primjenjivane su najnovije međunarodno priznate i pouzdane metode koje se za ove analize koriste u svijetu - PCR i elektroforeza na agaroznom gelu, uz korišćenje GeneScan kitova namjenjenih za ove svrhe.

Na osnovu rezultata analiza autori su utvrdili da je od 104 analizirana uzorka njih 22, ili 21,1% bili pozitivni, odnosno sadržavali su GMO, dok su 82, ili 78,9% bili negativni, odnosno nisu sadržavali GMO. Od 22 uzorka koji su sadržavali GMO, pozitivno je bilo 8 uzoraka sojine sačme ili njih 61,6%, kao i 14 uzoraka raznih koncentrovanih smjesa za ishranu domaćih životinja ili njih 50%. Svi ostali analizirani uzorci su bili negativni, odnosno nisu sadržavali GMO.

107. Trkulja, V., **Stojčić, J.**, Čičić, Danijela (2005): Etiološka proučavanja pojave uvenuća lubenice u okolini Banja Luke. VII Savjetovanje o zaštiti bilja. Zbornik rezimea: 181–183, Soko Banja.

T₈₂ 0,5

Autori u ovom radu navode da su pri proučavanju patogenih odlika tri odabrana izolata na mladim biljkama lubenice utvrdili je da su svih 9 testiranih sorti i hibrida lubenice osjetljive prema sva tri

proučavana izolata gljive, ali je ustanovljeno da između pojedinih sorti i hibrida postoje izvjesne manje razlike u ispoljavanju osjetljivosti, odnosno otpornosti prema ovom parazitu, kao i da postoje manje razlike u ispoljenom stepenu patogenosti, odnosno virulentnosti, između pojedinih izolata. Pri proučavanju morfoloških karakteristika utvrđeno je da sva tri proučavana izolata formiraju mikrokonidije ovalnog do bubrežastog oblika, dimenzija 5,5-12,5 x 2,5-3,5 µm, koje su uglavnom jednočelijske, a rjeđe dvočelijske, kao i makrokonidije srpastog oblika koje imaju 3-5 septi, sa jasno uočljivim "stopalom" na bazalnoj ćeliji. Dimenzije makrokonidija sa tri septe iznose 26,5-33,5 x 3,5-5 µm, dok veličina makrokonidija sa pet septi iznosi 35-60 x 3-5 µm. Osim toga, utvrđeno je da proučavani izolati na pet hranjivih podloga formiraju i loptaste hlamidospore sa debelim zidom, koje se formiraju interkalarno i terminalno, a mogu biti pojedinačne ili poredane u vidu kraćih nizova. Pri proučavanju odgajivačkih odlika na pet različitih podloga utvrđeno je da je u prosjeku najveći porast micelije sva tri odabrana izolata bio na krompir-dekstroznoj podlozi i podlozi od skrobnog agara, a najslabiji na podlozi za *F. oxysporum*, dok je najjača fruktifikacija kod sva tri proučavana izolata bila na Čapekovoju podlozi, a najslabija na podlozi za *F. oxysporum*.

Na osnovu navedenih rezultata dobijenih proučavanjem patogenih, morfoloških i odgajivačkih karakteristika autori zaključuju da sva tri proučavana izolata pripadaju fitopatogenoj gljivi *Fusarium oxysporum* Schechtend.: Fr. f. sp. *niveum* (E.F.Sm.) W.C. Snyder et H. N. Hans., prouzrokovaču fuzarioznog uvenuća lubenice. Dalja proučavanja ove bolesti, odnosno njenog prouzrokovača, s ciljem njegovog što boljeg upoznavanja i iznalaženja adekvatnih mjera borbe protiv njega, što je posebno važno s obzirom na ekonomski značaj ove bolesti, su u toku.

108. Delalić, Zemira, **Stojčić, J.**, Trkulja, V. (2005): *Rhynchosporium secalis* - Intenzitet infekcije i mogućnost zaštite. VII Savjetovanje o zaštiti bilja. Zbornik rezimea: 150–151, Soko Banja.

T₈₂ 0,5

Autori u ovom radu navode da fitopatogena gljiva *Rhynchosporium secalis* (Oudem) J. Davis , pruzrokovač rinhosporozne pjegavosti ječma, nije dovoljno proučena u Bosni i Hercegovini, iako se redovno javlja na usjevima ozimog i jarog ječma. U 2005. godini autori su redovno obilazili većinu površina zasijanim ozimim krmnim ječmom na prostorima Unsko-sanskog kantona. Kod svih pregledanih površina uočili smo pojavu *R. secalis*. Intenziteti infekcije kod većine usjeva ječma bili su visoki, kretali su se od 30-90%. na oko 20% zasijanih površina intenzitet infekcije iznosio je 30%, na 50% površina utvrđen je intenzitet infekcije između 30% i 60%, dok je na 30% površina intenzitet infekcije bio dosta visok (60%-90%). Jaka infekcija bila je naročito na području opštine Cazin gdje se krmni ječam gaji na najvećim površinama. Od sorata zastupljene su uglavnom: Favorit, Novosadski 27, Atlas, Novosadski 313. Najveću otpornost prema *Rhynchosporium secalis* ispoljila je sorta Favorit, srednja otporna je bila sorta Novosadski 313, dok je najveća osjetljivost zabilježena kod sorata Atlas i Novosadski 27. Intenzivnija pojava patogena, pored ostalih faktora je značajno utjecala na smanjenje prinosa zrna, apsolutne i hektolitarske mase. Tako su prinosi zrna, zavisno od sorte i parcele bili 2,8-3,4 t/ha. Najveći prinos ostvaren je kod sorte Favorit, a najniži kod sorte Atlas. Apsolutna masa zrna se kretala od 32-40 g, a hektolitarska od 54 do 65 kg.

109. **Stojčić, J.**, Trkulja, V., Peljto Amela, Numić, R., Čičić, Danijela (2005): Epidemijaska pojava fuzarioznog uvenuća lubenice u Bosni i Hercegovini i mjere za njegovo suzbijanje. II Simpozijum o zaštiti bilja u BiH. Zbornik rezimea: 10–12, Teslić.

T₈₂ 0,5

Tokom jula i avgusta 2004. godine na većem broju proizvodnih parcela, u širem području Lijevče polja, autori su utvrdili i do 95% oboljelih biljaka lubenice sa ispoljenim karakterističnim simptomima uvenuća. Bolest se nastavila širiti i tokom 2005. godine, kada je dobila epidemijaski karakter, zahvatajući biljke na sve većem broju parcela i to ne samo na ovom području, nego i širom Bosne i Hercegovine gdje se lubenica gaji, a posebno u Semberiji, Posavini, Hercegovini i na području Tuzlanskog Kantona.¹

Izolovanje prouzrokovača uvenuća lubenica iz većeg broja prikupljenih uzoraka autori su obavili standardnim postupkom čime je dobijen veći broj čistih kultura gljive, koje su na osnovu rezultata dobijenih proučavanjem patogenih, morfoloških i odgajivačkih karakteristika svi determinisani kao *Fusarium oxysporum* Schechtend.: Fr. f. sp. *niveum* (E.F.Sm.) W.C. Snyder et H. N. Hans., prouzrokovač fuzarioznog uvenuća lubenice.

Autori na kraju ističu da je uvenuće lubenice koje prouzrokuje *F. oxysporum* f. sp. *niveum* je veoma teško suzbijati jer ovaj patogen preživljava u zemljištu duži niz godina. Zbog toga je za njegovu uspješnu kontrolu neophodno koristiti integralni sistem zaštite, sastavljen od većeg broja različitih mjera koje se u radu detaljno navode.

110. Trkulja, V., **Stojčić, J.**, Pejčić Jadranka, Rajčević, B. (2005): Najznačajnije bolesti kupusa i karfiola u Bosni i Hercegovini u periodu od 2001-2005. godine. II Simpozijum o zaštiti bilja u BiH. Zbornik rezimea: 13-14, Teslić.

T₈₂ 0,5

U ovom radu autori na da su na osnovu rezultata praćenja zdravstvenog stanja usjeva kupusa na području Republike Srpske u proteklom petogodišnjem periodu utvrdili različit intezitet napada većeg broja raznih patogena, među kojima su bile najznačajnije sledeće fitopatogene gljive: *Plasmodiophora brassicae* Woronin - prouzrokovač kile kupusa; *Fusarium oxysporum* Schlecht. ex Fries f. sp. *conglutinans* (Wollennj.) Snyder et Hansen - prouzrokovač fuzarioznog uvenuća kupusa; *Leptosphaeria maculans* (Desm.) Ces. et de Not. (anamorf: *Phoma lingam* (Tode) Desm. - prouzrokovač suve truleži korijena kupusa; *Rhizoctonia solani* Kühn - prouzrokovač suve truleži glavica kupusa; *Peronospora parasitica* (Pers.) Fr. - prouzrokovač plamenjače kupusa; *Pythium* spp. - prouzrokovači polijeganja rasada kupusa; *Sclerotinia sclerotiorum* (Lib.) de Bary - prouzrokovač bijele truleži kupusa; *Botryotinia fuckeliana* (de Bary) Whetzel (anamorf: *Botrytis cinerea* Pers.) - prouzrokovač sive truleži kupusa; *Alternaria* spp. - prouzrokovači crne pjegavosti kupusa, kao i fitopatogene bakterije: *Xanthomonas campestris* pv. *campestris* (Pammel) Dowson - prouzrokovač crne truleži ili sudovne bakterioze kupusa i *Erwinia carotovora* ssp. *carotovora* (Jones) Bergey et al. - prouzrokovač vlažne truleži glavica kupusa.

Tokom ovih proučavanja autori su utvrdili i da je i karfiol jako osjetljiv prema prouzrokovačima raznih bolesti, te da ga od sjetve pa do iznošenja na tržište napada veći broj patogena, među kojima su najznačajnije fitopatogene bakterije *Xanthomonas campestris* pv. *campestris* - prouzrokovač crne truleži ili sudovne bakterioze karfiola, te *Erwinia carotovora* ssp. *carotovora* - prouzrokovač vlažne truleži karfiola, kao i fitopatogene gljive *Plasmodiophora brassicae* - prouzrokovač kile karfiola; *Peronospora parasitica* - prouzrokovač plamenjače karfiola; *Alternaria* spp. - prouzrokovači crne pjegavosti karfiola; *Sclerotinia sclerotiorum* - prouzrokovač bijele truleži karfiola i *Botrytis cinerea* - prouzrokovač sive truleži karfiola.

111. Peljto Amela, Karić, N., **Stojčić, J.**, Numić, R., Festić, H., Trkulja, V., (2005): Patogeni i štetočine sadnog materijala u voćarstvu. II Simpozijum o zaštiti bilja u BiH. Zbornik rezimea: 21, Teslić.

T₈₂ 0,5

Autori u radu navode da neodgovarajući kvalitet i zdravlje sadnog materijala uzrokuje dugoročne ekonomske gubitke u voćarstvu. Bez obzira o kojoj vrsti voćaka i kultivaru se radi zaštita od patogena i štetočina je bitna za postizanje kvalitetne i zdrave sadnice.

U radu su opisani najštetniji patogeni organizmi i štetočine koji su prisutni na sadnom materijalu u Bosni i Hercegovini, kao i iskustva stečena u zaštiti sadnog materijala. Osim zdravstvenih problema pri proizvodnji sadnica u radu će se ukazati i na problem fitosanitetskog statusa uvezenih sadnica i problemi koji s tim u vezi nastaju.

Moderni pristup proizvodnji sadnica voćaka obuhvata njihovo certificiranje i zadovoljenje zdravstvenih kriterija za stavljanje u promet.

112. Bača, F., Stojčić, J., Trkulja, V., Radanović, S., Lopandić, D., Skoko, M., Paravac, D. (2005): Brojnost i dinamika pojave imaga kukuruzne zlatice *Diabrotica virgifera virgifera* LeConte u Republici Srpskoj u 2005. godini. II Simpozijum o zaštiti bilja u BiH. Zbornik rezimea: 39–41, Teslić.

T₈₂ 0,5

U ovom radu autori navode da su tokom dvomjesečnog praćenja brojnosti populacije ukupno je uhvaćeno 8.353 jedinke, na osnovu čega se može konstatovati da na području Republike Srpske u 2005. godini nije došlo do povećanja brojnosti populacije kukuruzne zlatice u odnosu na prethodnu 2004. godinu kada je registrovano 8536 jedinki. Poređenjem podataka prema lokalitetima koji su grupisani prema udaljenosti od po 50 km od istočne granice Republike Srpske, proizilazi da je brojnost na celoj teritoriji bila na približno istom nivou.

Značajno je ukazati na faktore koji su uticali na zaustavljanje porasta brojnosti, a to su u prvom redu vremenski i zemljišni uslovi. Tako se na osnovu podataka o vremenskim uslovima koji su karakterisali vegetacioni period kukuruza i vreme leta imaga kukuruzne zlatice na području Republike Srpske u 2005. godini može konstatovati da su bili povoljni i da su uticali na produženje života imaga. Osim toga, može se pretpostaviti da je u 2005. godini uhvaćen veći deo populacije nego u predhodnim godinama, naročito u onim sa višim temperaturama u prvoj polovini vegetacije. Međutim, do izvjesnog smanjenja brojnosti populacije došlo je zbog velikih količina padavina u prva tri meseca: u Bijeljini 192.0 mm, Doboju 229.5mm i Banja Luci 208.5 mm, kao i znatnih padavina u aprilu: 97.1 mm u Bijeljini, 85.3 mm u Doboju i 80.5 mm u Banjoj Luci. Količine padavina tokom perioda vegetacije u sva tri referentna lokaliteta bile su veće od višegodišnjeg proseka za oko 100 mm. Naime, visoka zemljišna vlaga uslovlila je pomeranje rokova setve, a poznato je da kod kasnije setve kukuruza dolazi do veće smrtnosti larvi usled nedostatka pristupačne hrane.

Prema dobijenim rezultatima može se zaključiti da je na području Republike Srpske dvomesečni period monitoringa imaga kukuruzne zlatice, od polovine jula do polovine septembra 2005. godine, obuhvatio visok procenat populacije imaga. Vremenski uslovi tokom dopunske ishrane odraslih jedinki produžili su vreme cvetanja kukuruza i prisustvo sveže svile, kao najbolje hrane za njihovu dopunsku ishranu. Prisustvo izobilja raspoložive hrane za imaga delovao je povoljno na njihovu plodnost i realizaciju plodnosti, a dovoljno vlage u zemljištu olakšalo je polaganje jaja. Zbog svega toga se može očekivati da je stepen rizika u narednoj godini približan riziku u 2005. godini, a to je ispod nivoa ekonomskog značaja.

Naučnoistraživački projekti:

113. "Otkrivanje i praćenje pojave kukuruzne zlatice (*Diabrotica virgifera virgifera*) na području Republike Srpske". Projekat odobren i finansiran od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske, 1999-2005 (Kordinator projekta).

T₁₀₁ 1

114. "Stvaranje novih visokorodnih hibrida kukuruza u Republici Srpskoj". Projekat odobren i finansiran od strane Ministarstva nauke i tehnologije Republike Srpske, 2003-2005 (Kordinator projekta).

T₁₀₁ 1

115. "Selekcija i umnožavanje sjemena hibridnog kukuruza u Republici Srpskoj". Projekat odobren i finansiran od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske, 2004-2005 (Kordinator projekta).

T₁₀₁ 1

116. "Istraživanje sortimenta hibrida kukuruza i efekta herbicida pri različitom nivou agrotehnike za agroekološke uslove Republike Srpske". Projekat odobren i finansiran od strane Ministarstva nauke i tehnologije Republike Srpske, 2005 (Kordinator projekta).

T₁₀₁ 1

117. "Analiza prisustva genetskih modifikacija u živim biljkama, dijelovima biljaka i biljnim proizvodima u Republici Srpskoj". Projekat odobren i finansiran od strane Ministarstva nauke i tehnologije Republike Srpske, 2005 (Član istraživačkog tima u projektu).

T₁₀₁ 1

118. "Spice for Science". Projekat odobren i finansiran od strane UNESCO, 2005. (Član istraživačkog tima u projektu).

T₁₀₁ 1

IV Klasifikacija naučno-istraživačkih radova

(Prema obrascu Tab. 1. Univerziteta u Banja Luci)

Tab. 1. Pregled naučno-istraživačkog rada kandidata

Rezultati	Oznaka	Kofeji-cijent	Broj radova		Broj bodova	
			Prije izbora u zvanje vanrednog prof.	Poslije izbora u zvanje vanrednog prof.	Prije izbora u zvanje vanrednog prof.	Poslije izbora u zvanje vanrednog prof.
Monografija međunarodnog značaja (sorte)	K14	5	4	2	20	10
Monografija nacionalnog značaja	K13	3	1	1	3	3
Pregledni članak u časopisu međ. značaja	K22	4	2	–	8	–
Pregledni članak u časopisu nacionalnog značaja	K23	2	4	1	8	2
Rad u časopisu međ. značaja ili zbornik	K32	3	6	–	18	–
Rad u časopisu nacionalnog značaja	K33	1,5	9	4	13,5	6
Stručni rad u časopisu nacionalnog značaja	T52	1,5	2	–	3	–
Naučno-istraživački projekti	T101	1	2	6	2	6
Radovi saopšteni na skupu nacionalnog značaja, štampani u cjelini	K52	0,5	2	–	1	–
Rad na stručnom skupu nacionalnog značaja	T82	0,5	13	57	6,5	28,5
Odbranjena doktorska disertacija	K61	4	1	–	4	–
Odbranjena magistarska radnja	K62	2	1	–	2	–
UKUPNO:			47	71	89	55,5

III) PEDAGOŠKI RAD KANDIDATA

Dr Jovo Stojčić je izabran za vanrednog profesora na Poljoprivrednom fakultetu u Banjoj Luci za predmet Fitopatologija 1998. godine. Od izbora u zvanja vanredni profesor aktivno je bio uključen u nastavu, vežbe i kolokvijume iz predmeta Fitopatologija na Opštem smijeru, a potom i na Ratarsko-povrtarskom smijeru ovog fakulteta.

U radu dr Jove Stojčića kao vanrednog profesora ispoljena je zapažena aktivnost i zalaganje u pripremanju i uspešnom izvođenju nastave i praktičnih vežbi sa studentima nevedenih odseka.

Dr Jovo Stojčić je bio mentor pri izradi 9 diplomskih radova koji obuhvataju problematiku bolesti biljaka. Do sada je dr Stojčić kao član komisije učestvovao pri odbrani jedne megisterske teze i dvije doktorske disertacije.

U nastavnoj aktivnosti, kao vanredni profesor, kandidat je pokazao izuzetne pedagoške i stručne kvalitete što je omogućilo značajnom broju studenta da uspešno savladaju nastavnu materiju koju je predavao.

IV) ZAKLJUČAK I P R E D L O G

Iz iznetih podataka i analiza nastavnog, naučnog, istraživačkog i stručnog rada kandidata dr Jove Stojčića u proteklom periodu, može se zaključiti da je kandidat uspešno izvodio nastavu i postigao zapažene rezultate u naučno-istraživačkom radu.

Svojim radom u nastavi kandidat u potpunosti ispunjava sve svoje obaveze sa zapaženim rezultatima. Njegov odnos prema kolegama i studentima je više nego korektan, čime ispoljava i neophodne pedagoške kvalitete profesora i nastavnika na Univerzitetu.

Od izbora u zvanje vanrednog profesora pa do danas, kandidat je sam ili u saradnju sa drugim autorima publikovao ili saopštio 71 naučni rad i saopštenja u domaćim i međunarodnim naučnim časopisima. Učestvovao je i u izradi i rukovođenju većeg broja naučnih projekata Ministarstva nauke i tehnologije Republike Srpske i Ministarstva poljoprivrede Republike Srpske, a isto tako učesnik je i jednog međunarodnog projekta.

U svom naučnom radu dr Jovo Stojčić je u saradnji sa drugim autorima stvorio dve sorte lucerke, jednu sortu soje i dva hibrida kukuruza koje u važnim osobinama prevazilaze dosadašnje standarde što značajno doprinosi podizanju nivoa proizvodnje hrane u Republici Srpskoj, odnosno BiH.

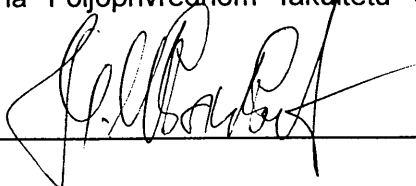
Kandidat dr Jovo Stojčić u svom radu ispoljava korektan odnos u timskom radu i rešavanju naučno-istraživačkih ili razvojnih zadataka na projektima ili u saradnji sa privredom.

Ceneći dosadašnj nastavni, naučni i stručni rad kandidata Komisija ocenjuje da dr Jovo Stojčić, vanredni profesor, ispunjava uslove za izbor u više zvanje, ali imajući u vidu usvojene principe u proceduri izbora na Nastavno - naučnom veću Fakulteta, predlaže Izbornom veću Poljoprivrednog fakulteta u Banjoj Luci da se prof. dr Jovi Stojčiću, potvrdi izbor za nastavnika u zvanju **vanredni profesor** na predmetu Fitopatologija.

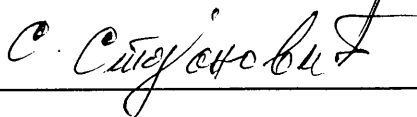
Beograd, 1. 06. 2006. godine

Komisija:

1. *Prof. dr Mirko Ivanović*, Redovni profesor na predmetu Fitopatologija (Mikoze biljaka) na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Beogradu, predsjednik

2. *Prof. dr Srbobran Stojanović*, redovni profesor, Centar za strna žita Kragujevac (Poljoprivredni fakultet, Priština-Lešak), član

3. *Prof. dr Nikola Mičić*, Redovni profesor na predmetu Posebno voćarstvo na Poljoprivrednom fakultetu Univerziteta u Banja Luci, član